

Briselē, 2026. gada 17. jūnijā
(OR. en)

10599/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0359 (COD)**

**SIMPL 146
ANTICI 150
DATAPROTECT 204
CYBER 295
TELECOM 321
CODEC 1193
PE 84**

INFORMATĪVA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI, ar ko Regulas (ES) 2024/1689 un (ES) 2018/1139 groza attiecībā uz saskaņoto normu mākslīgā intelekta jomā īstenošanas vienkāršošanu (Digitālā <i>Omnibus</i> regula par mākslīgo intelektu) – Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums (Strasbūra, 2026. gada 15.–18. jūnijs)

I. IEVADS

Saskaņā ar LESD 294. pantu un Kopīgo deklarāciju par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem ¹ Padome, Eiropas Parlaments un Komisija vairākkārt ir neoficiāli sazinājušies, lai vienotos par šo priekšlikumu pirmajā lasījumā.

¹ OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.

Šajā sakarā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas (IMCO) priekšsēdētāja *Anna CAVAZZINI (Verts/ALE, DE)* un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas (LIBE) priekšsēdētājs *Javier ZARZALEJOS (PPE, ES)* attiecīgi *IMCO* un *LIBE* vārdā iesniedza kompromisa grozījumu (grozījums Nr. 118) minētajā regulas priekšlikumā, par kuru *Arba KOKALARI (PPE, SE)* un *Michael MCNAMARA (Renew, IE)* bija sagatavojuši ziņojuma projektu. Turklāt politiskā grupa “Eiropas patrioti” (*PfE*) iesniedza priekšlikumu attiecībā uz procedūru ² un trīs grozījumus (grozījumi Nr. 119–121) leģislatīvā akta projektā, un politiskā grupa “Eiropas Konservatīvie un reformisti” (ECR) iesniedza vienpadsmit grozījumus (grozījumi Nr. 122–132). Par šiem grozījumiem balsos tikai tad, ja priekšlikums attiecībā uz procedūru tiks pieņemts.

II. BALSOJUMS

Plenārsēdes balsojumā 2026. gada 16. jūnijā tika pieņemts kompromisa grozījums (grozījums Nr. 118) minētajā regulas priekšlikumā. Citi grozījumi netika pieņemti. Komisijas priekšlikums, kas ir tādējādi grozīts, ir Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā, kura ietverta šā dokumenta pielikumā izklāstītajā normatīvajā rezolūcijā ³.

Parlamenta nostāja atbilst tam, par ko iestādes iepriekš bija vienojušās. Tāpēc Padomei vajadzētu spēt apstiprināt Parlamenta nostāju.

Pēc tam leģislatīvo aktu pieņemtu tādā redakcijā, kas atbilst Parlamenta nostājai.

² Saskaņā ar 60. panta 3. punktu deputātu grupa vai deputāti, kuru skaits sasniedz zemo obligāto minimumu, var pieprasīt, lai plenārsēdē balsotu nevis par provizorisko vienošanos, bet par tiesību akta projekta grozījumiem.

³ Parlamenta nostājas versija normatīvajā rezolūcijā ir iezīmēta, norādot ar grozījumiem izdarītās izmaiņas Komisijas priekšlikumā. Papildinājumi Komisijas tekstā ir izcelti *treknā slīprakstā*. Ar simbolu "■" ir norādīti svītrojumi.

P10_TA(2026)0198

Mākslīgā intelekta jomā saskaņoto normu īstenošanas vienkāršošana (Digitālā Omnibus regula par mākslīgo intelektu)

Eiropas Parlamenta 2026. gada 16. jūnija normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulas (ES) 2024/1689 un (ES) 2018/1139 groza attiecībā uz saskaņoto normu mākslīgā intelekta jomā īstenošanas vienkāršošanu (Digitālā Omnibus regula par mākslīgo intelektu) (COM(2025)0836 – C10-0304/2025 – 2025/0359(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2025)0836),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C10-0304/2025),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
- ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas 2026. gada 15. aprīļa atzinumu¹,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2026. gada 18. marta atzinumu²,
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2026. gada 7. maija atzinumu³,
- ņemot vērā provizorisko vienošanos, ko atbildīgā komiteja apstiprināja saskaņā ar Reglamenta 75. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2026. gada 13. maija vēstulē pausto apņemšanos

¹ OV C, C/2026/2285, 15.04.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2285/oj>.

² 2026. gada 18. marta atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

³ 2026. gada 7. maija atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,

- ņemot vērā Reglamenta 60. pantu,
 - ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas kopīgās apspriedes, kas rīkotas saskaņā ar Reglamenta 59. pantu,
 - ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas, Kultūras un izglītības komitejas un Juridiskās komitejas atzinumus,
 - ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A10-0073/2026),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju⁴;
 2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
 3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

⁴ Ar šo nostāju aizstāj 2026. gada 26. martā pieņemtos grozījumus (Pieņemtie teksti P10_TA(2026)0098).

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2026. gada 16. jūnijā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2026/..., ar ko groza Regulas (ES) 2024/1689, (ES) 2018/1139 un (ES) 2023/1230 attiecībā uz saskaņoto normu mākslīgā intelekta jomā īstenošanas vienkāršošanu (Digitālā *Omnibus* regula par mākslīgo intelektu)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu¹,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu³,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru⁴,

¹ OV C, C/2026/2285, 15.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2285/oj>.

² 2026. gada 18. marta atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

³ 2026. gada 7. maija atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁴ Eiropas Parlamenta 2026. gada 16. jūnija nostāja.

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689⁵ nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta (MI) jomā, un tās mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus darbību un veicināt cilvēkcentrēta un uzticama MI izmantošanu, vienlaikus nodrošinot augstu veselības, drošuma un pamattiesību aizsardzības līmeni un atbalstot inovāciju. Regula (ES) 2024/1689 stājas spēkā 2024. gada 1. augustā. Tās noteikumus sāk piemērot pakāpeniski, un visus noteikumus sāks piemērot līdz 2027. gada 2. augustam.
- (2) Pieredze, kas gūta, īstenojot Regulas (ES) 2024/1689 daļas, kuras jau tiek piemērotas, var palīdzēt īstenot tās daļas, kuras vēl būs jāpiemēro. Šajā kontekstā novēlota standartu sagatavošana, kas sniedz tehniskus risinājumus augsta riska MI sistēmu nodrošinātājiem, lai tie varētu izpildīt minētajā regulā noteiktos pienākumus, kā arī novēlota pārvaldības un atbilstības novērtēšanas sistēmu izveide valsts līmenī ir radījusi lielāku regulatīvo slogu, nekā sākotnēji bija paredzēts. Turklāt apspriešanās ar ieinteresētajām personām ir atklājusi, ka ir vajadzīgi papildu pasākumi, kas atvieglo un padara skaidrāku īstenošanu un atbilstības nodrošināšanu, nesamazinot Regulas (ES) 2024/1689 noteikumos paredzēto aizsardzības līmeni veselības, drošības un pamattiesību jomā saistībā ar MI radītajiem riskiem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts) (OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

- (3) Ir vajadzīgi mērķorientēti grozījumi Regulā (ES) 2024/1689, lai novērstu konkrētas īstenošanas problēmas un nodrošinātu attiecīgo noteikumu efektīvu, **vienkāršu un vienotu** piemērošanu ■ .
- (4) *Lai veicinātu MI inovāciju privātajos un publiskajos sektoros, ir svarīgi, lai Komisija un dalībvalstu kompetentās iestādes nodrošinātu, ka nozaru un valstu tiesību aktu uzraudzība, izpildes panākšana un pārraudzība nenoved pie pārklāšanās, nekonsekventas interpretācijas vai atšķirīgas izpildes.*
- (5) *Regulā (ES) 2024/1689 ir noteikti horizontāli noteikumi MI sistēmām, lai nodrošinātu konsekventu un augstu aizsardzības līmeni veselības un drošības, kā arī pamattiesību jomā. Attiecībā uz 6. panta 1. punktā minētajām augsta riska MI sistēmām minēto regulu piemēro kopā ar I pielikuma A iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem. Dažos gadījumos šādos Savienības saskaņošanas tiesību aktos var noteikt prasības, kas nodrošina tādu pašu vai augstāku attiecīgo sabiedrības interešu aizsardzības līmeni, kāds panākts ar Regulā (ES) 2024/1689 noteiktajām īpašajām prasībām vai pienākumiem. Minētajā gadījumā vajadzētu būt iespējai ierobežot Regulā (ES) 2024/1689 noteikto īpašo prasību vai pienākumu piemērošanu, lai atvieglotu atbilstības nodrošināšanu un līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu un dublēšanos, vienlaikus saglabājot minētajā regulā noteikto aizsardzības līmeni. Šādam ierobežojumam vajadzētu būt pieļaujamam, ja un ciktāl I pielikuma A iedaļā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos noteiktās prasības un pienākumi nodrošina tādu pašu veselības, drošības vai pamattiesību aizsardzības līmeni kā attiecīgā prasība vai pienākums. Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu minēto regulu, identificējot šādus gadījumus un precizējot attiecīgos produktus, prasības vai pienākumus, uz kuriem var attiekties ierobežojumi, kā arī jebkādu ierobežojumu nosacījumus un tvērumu, nodrošinot, ka netiek samazināts ar Regulu (ES) 2024/1689 noteiktais aizsardzības līmenis.*

- (6) ***Lielākā daļa Savienības uzņēmumu ir mazie un vidējie uzņēmumi, kuru vairākums ir mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi.*** Uzņēmumiem, kas vairs neatbilst mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) definīcijai un ir tā dēvētie “mazie vidējas kapitalizācijas uzņēmumi” (MVKU), ir būtiska nozīme Savienības ekonomikā. MVKU izaugsmes temps salīdzinājumā ar MVU izaugsmes tempu parasti ir straujāks un to inovācijas un digitalizācijas līmenis – augstāks. Tomēr administratīvā sloga ziņā tie saskaras ar līdzīgām problēmām kā MVU, tādēļ Regulas (ES) 2024/1689 īstenošanā ir vajadzīga samērīga pieeja, kā arī mērķorientēts atbalsts šiem uzņēmumiem. Lai nodrošinātu uzņēmumu vienmērīgu pāreju no MVU uz MVKU statusu, ir svarīgi saskaņoti risināt jautājumu par to, kā minētā regula var ietekmēt to darbību, kad šie uzņēmumi kļūst par MVKU un saskaras ar noteikumiem, kas attiecas uz lieliem uzņēmumiem. Regulā (ES) 2024/1689 ir noteikti vairāki maza mēroga dalībniekiem paredzēti pasākumi, kas ***attiecīgā gadījumā*** būtu jāattiecinā arī uz MVKU, ***vienlaikus saglabājot Regulā (ES) 2024/1689 paredzētos vispārējos mērķus un aizsardzības līmeni.*** Lai precizētu noteikumus attiecībā uz MVU un MVKU Regulā (ES) 2024/1689, ir jāievieš MVU un MVKU definīcijas, kurām būtu jāatbilst definīcijai, kas izklāstīta attiecīgi Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK⁶ pielikumā un Komisijas Ieteikuma (ES) 2025/1099⁷ pielikumā.

⁶ Komisijas Ieteikums (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

⁷ Komisijas Ieteikums (ES) 2025/1099 (2025. gada 21. maijs) par mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu definīciju (OV L, 2025/1099, 28.5.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj>).

- (7) *Jēdziens “drošības sastāvdaļa” ir izšķirošs, klasificējot noteiktas MI sistēmas kā augsta riska sistēmas saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1689. Tādējādi, ievērojot minētajā regulā paredzēto uz risku balstīto pieeju, šis jēdziens būtu jāattiecina tikai uz tādām MI sistēmām, kas varētu negatīvi ietekmēt cilvēku veselību un drošību vai īpašuma drošību. Regulas (ES) 2024/1689 3. panta 14. punktā noteiktā definīcija nesniedz nepieciešamo skaidrību, lai MI sistēmu nodrošinātāji varētu noteikt, vai MI sistēma ir kvalificējama kā drošības sastāvdaļa, un tādējādi pastāv risks paplašināt MI sistēmu augsta riska klasifikāciju, pārsniedzot to, kas ir pamatots ar minētajā regulā noteikto uz risku balstīto pieeju. Tāpēc minētā definīcija ir jāgroza. Pirmkārt, ir jāprecizē “drošības funkcijas” jēdziens. Drošības funkcijai vajadzētu būt vienam no sistēmas paredzētajiem nolūkiem, ko nosaka sistēmas nodrošinātājs. MI sistēma pilda drošības funkciju, ja tās paredzētais nolūks, ko noteicis nodrošinātājs, ir novērst vai mazināt riskus cilvēku veselībai un drošībai vai īpašuma drošībai. Tas jo īpaši neattiecas uz MI sistēmām, kuras paredzētas tikai tādu funkciju veikšanai, kas saistītas ar palīdzības sniegšanu lietotājiem, veikspējas optimizāciju, pakalpojumu efektivitātes uzlabošanu, automatizāciju, ērtībām vai ar drošību nesaistītiem kvalitātes kontroles darbību aspektiem. Tas vien, ka MI sistēma ir integrēta vai darbojas produktā, uz kuru attiecas Savienības saskaņošanas tiesību akti, pats par sevi nenozīmē, ka tā pilda drošības funkciju.*

- (8) Regulas (ES) 2024/1689 4. pantā pašlaik ir noteikts pienākums visiem MI sistēmu nodrošinātājiem un uzturētājiem garantēt savu darbinieku MI prasības. MI prasības attīstīšanai, sākot ar izglītību un apmācību un turpinot ar mūžizglītību, ir īpaši būtiska nozīme, lai MI sistēmu nodrošinātāji, uzturētāji un citas attiecīgās personas iegūtu nepieciešamās *prasmes*, kas ļauj pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus par MI sistēmu uzturēšanu. Tomēr ieinteresēto personu pieredze liecina, ka **risinājums, ar kuru MI prasības veicināšanai tiek noteiktas stingras prasības**, lai nodrošinātu pietiekamu tās līmeni, nebūtu piemērots visu veidu nodrošinātājiem un uzturētājiem **■**. Turklāt dati *liecina*, ka šādu pienākumu noteikšana rada papildu atbilstības slogu, jo īpaši mazākiem uzņēmumiem, savukārt MI prasībai vajadzētu būt stratēģiskai prioritātei neatkarīgi no regulatīvajiem pienākumiem un iespējamiem sodiem. Ņemot vērā minēto informāciju, Regulas (ES) 2024/1689 4. pants būtu jāgroza, nosakot prasību MI sistēmu **■** nodrošinātājiem un uzturētājiem *veikt pasākumus, lai veicinātu MI prasības attīstīšanu* to savu darbinieku un citu personu vidū, kas viņu vārdā nodarbojas ar MI sistēmu ekspluatēšanu un izmantošanu. *Komisijai un dalībvalstīm būtu jāatbalsta un jāatvieglo MI sistēmu nodrošinātāju un uzturētāju centieni*, tostarp piedāvājot apmācības iespējas, nodrošinot informācijas resursus un sekmējot labas prakses apmaiņu un citas **■** iniciatīvas. *Izpildot šo pienākumu, Komisija un dalībvalstis varētu ņemt vērā Eiropas kompetenču satvarus, piemēram, satvaru pilsoņu digitālai kompetencei (DigComp) un MI prasības satvaru pamatizglītībai un vidējai izglītībai*. Eiropas Mākslīgā intelekta padomei (“padome”) *būtu jāatbalsta Komisija un dalībvalstis, pieņemot ieteikumus, kuros izklāstīti kopīgi mērķi, kas jāsasniedz, lai izpildītu šo pienākumu un* nodrošinātu regulāru informācijas apmaiņu starp Komisiju un dalībvalstīm par šo tematu, savukārt MI pielietošanas aliansei būtu jānodrošina diskusijas ar plašāku sabiedrību. **■**

- (9) Neobjektivitātes atklāšana un novēršana ir būtiskas sabiedrības intereses, jo aizsargā fiziskas personas no neobjektivitātes, tai skaitā diskriminācijas, nelabvēlīgās ietekmes. *Minētā iemesla dēļ* Regulā (ES) 2024/1689 ir noteikts juridiskais pamats, kas atļauj *augsta riska MI sistēmu nodrošinātājiem konkrētos izņēmuma gadījumos apstrādāt* īpašu kategoriju personas datus, *ievērojot stingrus aizsardzības pasākumus. Šis juridiskais pamats ir saistīts ar minēto nodrošinātāju pienākumu iedibināt praksi neobjektivitātes atklāšanai, nepieļaušanai un novēršanai gadījumos, kad tā var skart cilvēku veselību un drošību, negatīvi ietekmēt pamattiesības vai izraisīt diskrimināciju, kas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem ir aizliegta. Tomēr neobjektivitāti, kurai var būt šāda ietekme, varētu arī izraisīt augsta riska MI sistēmu uzturētāju darbības. Turklāt šāda neobjektivitāte varētu rasties arī citu MI sistēmu vai modeļu gadījumā. Piemēram, neobjektivitāte atbilstības vai riska novērtēšanas rīkos, ko izmanto, lai novērtētu pieteikumus dažādu veidu publisko atļauju vai licenču saņemšanai, var ierobežot tiesības vai faktiski liegt noteiktām grupām piekļūt sabiedriskajiem pakalpojumiem. Attiecīgi pastāv būtiskas sabiedrības intereses, lai izņēmuma kārtā un tikai tad, ja tas ir stingri nepieciešams, atļautu citu MI sistēmu un modeļu nodrošinātājiem un uzturētājiem, kā arī augsta riska MI sistēmu uzturētājiem apstrādāt īpašu kategoriju personas datus neobjektivitātes atklāšanas un novēršanas nolūkos.*

Tāpēc ir jāpaplašina ar Regulu (ES) 2024/1689 izveidotais juridiskais pamats, lai to piemērotu minētajiem nodrošinātājiem un uzturētājiem. Uz minēto juridisko pamatu būtu jāattiecina tie paši ierobežojumi, nosacījumi un garantijas, kas piemērojami saskaņā ar minētās regulas 10. panta 5. punktu, tādējādi nodrošinot atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679⁸ 9. panta 2. punkta g) apakšpunktam, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725⁹ 10. panta 2. punkta g) apakšpunktam un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/680¹⁰ 10. panta a) punktam. Turklāt, lai augsta riska MI sistēmu nodrošinātāji varētu likumīgi veikt neobjektivitātes atklāšanas un novēršanas darbības, gatavojoties nodrošināt atbilstību augsta riska MI sistēmām piemērojamām prasībām, tostarp Regulas (ES) 2024/1689 10. panta 2. punkta f) un g) apakšpunktam, ar Regulas (ES) 2024/1689 4.a pantu izveidotais juridiskais pamats būtu jāpiemēro no dienas, kad sāk piemērot šo regulu.

-
- ⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>)
- ⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).
- ¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

- (10) *Regulas (ES) 2024/1689 5. pants aizliedz noteiktas MI sistēmu prakses, kuras ir īpaši kaitējošas un aizskarošas, kuras ir pretrunā noteiktām Savienības vērtībām un kuru rezultātā tiek pārkāptas noteiktas pamattiesības. Regulas 5. pants ir pastāvīgi jāpārskata, kā noteikts minētās regulas 112. panta 1. punktā. Ņemot vērā tehnoloģiju un sabiedrības attīstību kopš minētās regulas pieņemšanas, tostarp tādu MI sistēmu ieviešanu un plašu izmantošanu, kas bez piekrišanas ģenerē intīma rakstura attēlus, videomateriālus, audiomateriālus un līdzīgus materiālus (“intīms materiāls bez piekrišanas”), kā arī materiālus, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem, ir jāgroza minētās regulas 5. pants.*
- (11) *Bez piekrišanas ģenerēts intīma rakstura materiāls ir seksuāla vardarbība un ļaunprātīga rīcība pret konkrētām personām, jo īpaši sievietēm. MI sistēmas, kas ģenerē šādus materiālus vai ar tiem manipulē, rada nopietnu risku veselībai un drošībai un pamattiesībām, tostarp cietušo cilvēka cieņai, personiskajai autonomijai, integritātei un privātajai dzīvei, kā arī potenciāli nopietnu un ilgstošu psiholoģisku un cita veida kaitējumu, un veicina ļaunprātīgu izmantošanu plašā mērogā. Šādu tehnoloģiju, kas bieži tiek dēvētas par atkailināšanas (“nudification”) lietotnēm, izplatīšanās rada nepieciešamību steidzami ieviest skaidru regulatīvu aizliegumu. Materiāli, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem, tostarp pilnīgi vai daļēji MI ģenerēti materiāli, nopietni apdraud bērnu drošību un pamattiesības. MI sistēmas, kas ģenerē šādus materiālus vai ar tiem manipulē, nopietni apdraud cilvēka cieņu un bērna tiesības un rada risku normalizēt, pastiprināt un iesakņot seksuālu vardarbību pret bērniem. Tāpēc Regulas (ES) 2024/1689 5. pants ir jāgroza, lai, aizsargājot sievietes, bērnus, citus cilvēkus un sabiedrību kopumā no ārkārtīgi kaitējošas prakses, tiktu īstenoti minētās regulas mērķi un nodrošinātājiem un uzturētājiem tiktu garantēta skaidrība par viņu pienākumu tvērumu, tādējādi risinot īstenošanas problēmas.*

- (12) *Ir skaidri jādefinē aizlieguma darbības joma, jo īpaši nodrošinātāju un uzturētāju pienākumi. Šim aizliegumam nebūtu jāliedz nodrošinātājiem attīstīt MI sistēmu tehniskās iespējas ģenerēt attēlus, videomateriālus, audiomateriālus vai līdzīgus materiālus vai manipulēt ar tiem. Attiecībā uz nodrošinātājiem aizliegums būtu jāattiecina tikai uz tādu MI sistēmu laišanu tirgū vai nodošanu ekspluatācijā, kas ģenerē intīma rakstura materiālus vai materiālus, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem, vai manipulē ar tiem divos gadījumos. Pirmkārt, tam būtu jāattiecas uz sistēmām, kas paredzētas šādu materiālu ģenerēšanai vai manipulēšanai ar tiem. Otrkārt, tam būtu jāattiecas uz sistēmām, kurās šāda materiāla ģenerēšana vai manipulēšana ar to ir saprātīgi paredzams un reproducējams iznākums un kurās, ņemot vērā saprātīgi paredzamu ļaunprātīgu izmantojumu, nav ieviesti pamatoti un atbilstoši tehniskie drošības pasākumi, kā arī citi aizsardzības pasākumi, lai droši novērstu minēto iznākumu, un vajadzības gadījumā to labotu un novērstu jebkādu novērotu vai paziņotu ļaunprātīgu izmantojumu, tostarp šādu pasākumu apiešanu. Tehniskie un citi aizsardzības pasākumi, kuru mērķis ir novērst šāda materiāla ģenerēšanu, varētu ietvert datu tīrīšanu, apmācību par atteikuma sniegšanu, drošu pieprasījumu formulēšanu un rezultātu kontroli, pieprasījumu uzraudzības un bloķēšanas mehānismus izpildes laikā, satura klasifikācijas un filtrēšanas mehānismus, lietošanas ierobežojumus, ļaunprātīgas izmantošanas atklāšanas mehānismus, kā arī paziņošanas un rīcības mehānismus. Šādiem preventīviem pasākumiem vajadzētu būt pamatotiem, ņemot vērā konkrēto MI sistēmu, un tos uzskata par pietiekamiem, ja tie atbilst jaunāko tehnoloģiju attīstības līmenim un katrā konkrētajā gadījumā uzskatāmi novērš vai pietiekami mazina iespējamību, ka tiktu ģenerēts šāds materiāls vai manipulēts ar to, ņemot vērā zināmu un saprātīgi paredzamu ļaunprātīgu izmantojumu, tostarp saprātīgi paredzamu šo preventīvo pasākumu apiešanu bez būtiskām tehniskām modifikācijām. Attiecībā uz nodrošinātājiem, kas saglabā faktisku kontroli pār MI sistēmām, piemēram, izmantojot platformu vai tīmekļa saskarni, tas varētu ietvert metodes ļaunprātīgas izmantošanas gadījumu uzraudzībai un ziņošanai par tiem, pilnībā ievērojot Savienības tiesību aktus privātuma un datu aizsardzības jomā.*

Ja ir novērota vai paziņota preventīvo pasākumu vai citu aizsardzības pasākumu apiešana, būtu jāveic pienācīgi korektīvie pasākumi, ar noteikumu, ka šādi pasākumi ir saprātīgi, ņemot vērā konkrēto MI sistēmu, tostarp tās izlaišanas un izplatīšanas stratēģiju (piemēram, izlaišanu kā atklātā pirmkoda risinājumu). Attiecībā uz uzturētājiem MI sistēmas izmantošana būtu jāaizliedz tikai tad, ja uzturētājs izmanto MI sistēmu, lai ģenerētu intīma rakstura materiālus bez personas piekrišanas vai materiālus, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem, vai lai manipulētu ar šādiem materiāliem. Tas ietver gadījumus, kad uzturētājs lieto vai ļaunprātīgi izmanto MI sistēmas, kas laistas tirgū vai nodotas ekspluatācijā bez pamatotiem un atbilstīgiem preventīvajiem pasākumiem, vai kad uzturētājs apiet preventīvos pasākumus vai šādos nolūkos izmanto likumīgas MI sistēmas, kas nav paredzētas šādu materiālu ģenerēšanai vai manipulēšanai ar tiem. Tāpēc izmantošanas aizliegums neattiecas uz MI sistēmas izmantošanu likumīgiem mērķiem, piemēram, tādu materiālu ģenerēšanai vai manipulēšanai ar tiem, kas nav bez personas piekrišanas ģenerēti intīma rakstura materiāli vai materiāli, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem, pat gadījumos, kad MI sistēmai trūkst pamatotu un atbilstīgu aizsardzības pasākumu, kas būtu jāievieš nodrošinātājam, kā arī tas neattiecas uz nejaušu šāda satura ģenerēšanu vai manipulēšanu ar to. Attiecībā uz aizliegumu, kas piemērojams intīma rakstura materiāliem, kas ģenerēti bez piekrišanas, ja MI sistēma ir paredzēta tādu materiālu ģenerēšanai vai manipulācijai ar tiem, uz kuriem attiecas šis aizliegums, pasākumos un citos aizsardzības pasākumos būtu jāiekļauj MI sistēmas izplatīšanas veidam atbilstoši līdzekļi, kuru mērķis ir nodrošināt iespēju droši iegūt un apliecināt attēlotās personas piekrišanu šādai ģenerēšanai vai manipulācijai, ievērojot Regulu (ES) 2016/679.

Aizliegums attiecībā uz intīma rakstura materiāliem, kas ģenerēti bez piekrišanas, būtu jāattiecina tikai uz reālistiskiem intīmo ķermeņa daļu, jo īpaši dzimumorgānu, kaunuma, anālās atveres, atklātas sēžamvietas vai atklātu sievietes krūšu, krūtsgalu un areolu attēlojumiem, kā arī uz nepārprotami seksuālu darbību attēlojumiem. Šis “reālisms” attiecas uz personas sejas, balss vai ķermeņa attēlojumu ticamā, reālistiskā veidā neatkarīgi no šā attēlojuma konteksta vai no tā, vai tas pilnībā atbilst attēlotās personas faktiskajai balsij vai izskatam. Tomēr tas neattiecas uz karikatūrisku vai fiziski neiespējamu personas ķermeņa attēlojumu. Bez piekrišanas ģenerētu intīma rakstura materiālu aizliegums neattiecas uz cita veida kailumu atveidojošu materiālu ģenerēšanu vai manipulēšanu ar tiem. Tas attiecas, piemēram, uz materiāliem, kuros nav attēlotas identificējamās fiziskas personas, uz reālistiskiem kailumu daļēji atveidojošiem attēliem, kuros nav atklātas intīmās ķermeņa daļas un nav attēlotas nepārprotami seksuālas darbības, vai nereālistiskiem mākslinieciskiem kailumu atveidojošiem darbiem, kuros netiek reālistiski attēlotas identificējamās fiziskas personas, kas iesaistītas nepārprotami seksuālās darbībās, vai to intīmās ķermeņa daļas. Tas neattiecas arī uz ģeneratīvā MI lietojumiem, kuros intīmās ķermeņa daļas netiek atklātas vai, ja tās tiek atklātas, šāda atklāšana notiek tikai ar attēlotās personas brīvi sniegtu, konkrētu, apzinātu, nepārprotamu un skaidru piekrišanu (piemēram, preču pielaikošanas lietotnēm un medicīniskiem lietojumiem, tai skaitā medicīniskām anatomiskām simulācijām un mamogrammām); šis aizliegums neliedz medicīnas speciālistiem izņēmuma kārtā izmantot MI sistēmas, kas ģenerē identificējamās personas intīmo ķermeņa daļu attēlus vai manipulē ar tiem, medicīniskās diagnostikas un ārstēšanas nolūkā, ja attiecīgā persona nespēj sniegt piekrišanu (piemēram, ārkārtas situācijā), ievērojot pamattiesību aktus, tostarp datu aizsardzības tiesību aktus, un piemērojamos medicīnas tiesību aktus.

Visbeidzot, aizliegums “manipulēt” ar intīma rakstura materiālu, kas ģenerēts bez piekrišanas, neattiecas uz gadījumiem, kad jau esošu intīma rakstura materiālu manipulē tādā veidā, kas nepaliekina jebkādu attēloto intīmo ķermeņa daļu atklātību un nemaina jebkādu attēloto nepārprotami seksuālo darbību būtību, piemēram, vienkārši uzlabojot esošu attēlu, kurā attēlotas intīmās ķermeņa daļas, vai videomateriālu, kurā attēlotas nepārprotami seksuālas darbības, mainot fonu, pievienojot teksta virsrakstu vai palielinot kontrastu vai spilgtumu. Šā aizlieguma darbības jomā ietilpst jebkāda manipulēšana ar materiālu, tostarp materiālu, kurā jau ir attēlotas intīmās ķermeņa daļas vai nepārprotami seksuālas darbības, ja šāda manipulēšana palielina attēloto intīmo ķermeņa daļu atklātības līmeni vai maina attēloto nepārprotami seksuālo darbību raksturu.

- (13) *Aizliegumam attiecībā uz materiāliem, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem, nebūtu jāļiedz laist tirgū, nodot ekspluatācijā vai izmantot MI sistēmu, ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir piemērojams attaisnojošais pamats “bez tiesībām”, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/93/ES¹¹ 5. panta 1. punktā. Tas ietver darbības, ko iestādes veic saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām pilnvarām, piemēram, materiālu, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem, likumīgu ģenerēšanu vai manipulēšanu ar tiem, lai īstenotu kriminālprocesu vai novērstu, atklātu vai izmeklētu noziedzīgus nodarījumus, kā arī MI sistēmas likumīgu izmantošanu testēšanai ar sarkanās komandas pieeju un izvērtēšanas darbībām nolūkā novērtēt sistēmas atbilstību šajā regulā noteiktajam aizliegumam.*

¹¹ *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/93/ES (2011. gada 13. decembris) par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2004/68/TI (OV L 335, 17.12.2011., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj>).*

- (14) *Šie aizliegumi ir pamatota iejaukšanās vārda un informācijas brīvībā un darījumdarbības brīvībā. Tiem ir vispārējas nozīmes mērķi, un tie aizsargā citu personu tiesības un brīvības, tostarp tās, kas izklāstītas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”) 1. pantā, 3. panta 1. punktā, 4., 7., 8., 21., 23. un 24. pantā. Šie aizliegumi ir precīzi pielāgoti šo mērķu sasniegšanai. Intīma rakstura materiālu gadījumā tie aprobežojas ar reālistiskiem identificējamu fizisku personu attēliem un MI sistēmas izmantošanu nolūkā palielināt kailuma vai atklātības līmeni, kā arī tie neattiecas uz šādu materiālu ģenerēšanu vai manipulēšanu ar tiem ar attiecīgās personas piekrišanu. Turklāt tie aprobežojas ar prasību, lai nodrošinātāji īstenotu pamatotus un atbilstīgus pasākumus, kā arī aizsardzības pasākumus tādu sistēmu gadījumā, kas nav paredzētas aizliegtā materiāla ģenerēšanai vai manipulēšanai ar to. Tie ir arī saskaņoti ar spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem, tostarp ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2011/93/ES un Direktīvu (ES) 2024/1385¹². Iejaukšanās atbilst Hartas 11. un 16. panta būtībai, ir noteikta tiesību aktos, kā arī ir samērīga.*

¹² *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1385 (2024. gada 14. maijs) par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu (OV L, 2024/1385, 24.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>).*

- (15) *Rīcība, uz kuru attiecas šie aizliegumi, var vienlaikus būt arī citu tiesību aktu, tostarp krimināltiesību aktu, pārkāpums. Šie aizliegumi neliedz īstenot kriminālvajāšanu saskaņā ar šādiem tiesību aktiem. Tomēr, ciktāl aizliegumu pārkāpuma rezultātā var tikt piemēroti krimināltiesiska rakstura sodi, ko var noteikt, ievērojot Regulas (ES) 2024/1689 99. panta 1. punktu, un ciktāl par to pašu rīcību tiek piemēroti kriminālsodi, tostarp kriminālsodi, kas ietilpst Direktīvu 2011/93/ES un (ES) 2024/1385 darbības jomā, dalībvalstīm ir jānodrošina ne bis in idem principa ievērošana saskaņā ar Hartu.*
- (16) *Šie aizliegumi neskar tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pieejami personām, lai aizsargātu savas pamattiesības, tostarp tiesības uz savu tēlu, privātumu un cilvēka cieņu.*

- (17) Lai nodrošinātu konsekvenci, izvairītos no dublēšanās un līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu saistībā ar paziņoto struktūru izraudzīšanas procedūru saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1689, vienlaikus saglabājot tādu pašu kontroles līmeni, vajadzētu būt pieejamai ***vienotai*** pieteikuma iesniegšanas un novērtēšanas procedūrai attiecībā uz jaunām atbilstības novērtēšanas struktūrām un paziņotajām struktūrām, kas izraudzītas, ievērojot Savienības saskaņošanas tiesību aktus, kuri uzskaitīti Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma A iedaļā, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/745¹³ un (ES) 2017/746¹⁴, ja šāds pieteikums un procedūra ir izveidoti, ievērojot minētos Savienības saskaņošanas tiesību aktus. ***Vienotās*** pieteikuma iesniegšanas un novērtēšanas procedūras mērķis ir atvieglot, atbalstīt un paātrināt izraudzīšanas procedūru saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1689, vienlaikus nodrošinot atbilstību prasībām, kas saskaņā ar minēto regulu un tās I pielikuma A iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem ir piemērojamas paziņotajām struktūrām. ***Vienotā novērtēšanas procedūra būtu jāīsteno, ņemot vērā iesaistīto iestāžu uzdevumus un pienākumus. Turklāt būtu jāprecizē, ka atbilstības novērtēšanas struktūrai, kas izraudzīta, ievērojot vairāk nekā vienu I pielikuma A iedaļā uzskaitīto Savienības saskaņošanas tiesību aktu, saskaņā ar šo regulu būtu jāiesniedz tikai viens pieteikums.***

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/745 (2017. gada 5. aprīlis), kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) **Nr. 178/2002** un Regulu (EK) **Nr. 1223/2009** un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EEK un 93/42/EEK (OV L 117, 5.5.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/745/oj>).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/746 (2017. gada 5. aprīlis) par *in vitro* diagnostikas medicīniskām ierīcēm un ar ko atceļ Direktīvu 98/79/EK un Komisijas Lēmumu 2010/227/ES (OV L 117, 5.5.2017., 176. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/746/oj>).

- (18) Lai nodrošinātu Regulas (ES) 2024/1689 netraucētu piemērošanu un konsekvenci, tajā būtu jāizdara grozījumi. Būtu jāveic tehnisks labojums Regulas (ES) 2024/1689 43. panta 3. punkta pirmajā daļā, lai atbilstības novērtēšanas prasības saskaņotu ar minētās regulas 16. pantā noteiktajām prasībām, ko piemēro augsta riska MI sistēmu nodrošinātājiem. Turklāt būtu jāprecizē, ka tad, ja uz augsta riska MI sistēmas nodrošinātāju attiecas atbilstības novērtēšanas procedūra saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma A iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem un ja atbilstības novērtēšana aptver arī kvalitātes pārvaldības sistēmas atbilstību gan šai regulai, gan minētajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, nodrošinātājam vajadzētu būt iespējai iekļaut aspektus, kas saistīti ar kvalitātes pārvaldības sistēmām, ievērojot minēto regulu, kā daļu no kvalitātes pārvaldības sistēmām, ievērojot šādus Savienības saskaņošanas tiesību aktus, saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1689 17. panta 3. punktu. Minētās regulas 43. panta 3. punkta otrā daļa būtu jāgroza, lai precizētu, ka paziņotajām struktūrām, kuras ir paziņotas, ievērojot Savienības saskaņošanas tiesību aktus, kas uzskaitīti Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma A iedaļā, un kuru mērķis ir novērtēt augsta riska MI sistēmas, uz ko attiecas minētās regulas I pielikuma A iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, ***noteiktos apstākļos*** 18 mēnešus no ... [šīs regulas spēkā stāšanās] ***vajadzētu būt pilnvarotām novērtēt augsta riska MI sistēmu atbilstību.***

Šis grozījums neskar Regulas (ES) 2024/1689 28. pantu, *un tādējādi atbilstības novērtēšanas struktūras, kuras paredzēts izraudzīties un paziņot, ievērojot minēto regulu, var iesniegt pieteikumu jebkurā brīdī šo 18 mēnešu laikā un arī pēc tam.* Turklāt Regula (ES) 2024/1689 būtu jāgroza, lai precizētu, ka tad, ja uz augsta riska MI sistēmu attiecas gan Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma A iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, gan kāds no minētās regulas III pielikumā uzskaitītajiem lietošanas gadījumiem, nodrošinātājam būtu jāievēro attiecīgajos saskaņošanas tiesību aktos noteiktā atbilstības novērtēšanas procedūra.

- (19) *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 un Regula (ES) 2024/2847¹⁵ ir savstarpēji papildinoši tiesību akti, kas garantē produktu ar digitāliem elementiem drošumu un kiberdrošību. Regulas (ES) 2024/2847 12. pantā ir paredzēts – ja augsta riska MI sistēmas un ražotāju ieviestie procesi atbilst Regulas (ES) 2024/2847 kiberdrošības pamatprasībām, būtu jāuzskata, ka tās atbilst Regulas (ES) 2024/1689 15. pantā izklāstītajām kiberdrošības prasībām tiklīdz, cik uz šīm prasībām attiecas ES atbilstības deklarācija vai tās daļas, kas izdotas, ievērojot Regulu (ES) 2024/2847. Lai uzlabotu Regulas (ES) 2024/1689 un Regulas (ES) 2024/2847 savstarpējās saskaņotības pārredzamību, Regulas (ES) 2024/2847 12. pantā paredzētais noteikums būtu jāatspoguļo arī Regulā (ES) 2024/1689. Abu tiesību aktu saskaņotība nedrīkstētu tikt kavēta.*

¹⁵ *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2847 (2024. gada 23. oktobris) par horizontālajām kiberdrošības prasībām attiecībā uz produktiem ar digitāliem elementiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 168/2013 un (ES) 2019/1020 un Direktīvu (ES) 2020/1828 (Kibernoturības akts) (OV L, 2024/2847, 20.11.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj>).*

- (20) *Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1689 6. panta 1. punktu MI sistēmas klasificē kā augsta riska sistēmas, ja MI sistēma, kas ir tāda produkta sastāvdaļa, uz kuru attiecas minētās regulas I pielikuma A iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, ir drošības sastāvdaļa un ja minētajam produktam ir nepieciešams trešās personas veikts atbilstības novērtējums. Tomēr prasība, ka šādam produktam ir vajadzīgs trešās personas veikts atbilstības novērtējums, neietekmē ražotāja izvēli attiecībā uz šāda produkta atbilstības novērtēšanas procedūru. Ja I pielikuma A iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti ļauj izvēlēties atbilstības novērtēšanas procedūru, kuras pamatā ir saskaņoti standarti, šādu procedūru joprojām var piemērot arī produktiem, kuros ir iegulta augsta riska MI sistēma. Regulas (ES) 2024/1689 6. panta 1. punktu nevajadzētu interpretēt kā tādu, kas paredz, ka produktiem, kuros ir iegulta augsta riska MI sistēma, ir automātiski vajadzīgs trešās personas veikts atbilstības novērtējums, kurā iesaistīta paziņotā struktūra. Ja šāda iespēja ir paredzēta Savienības saskaņošanas tiesību aktos, tā produkta nodrošinātājs, kurā ir iegulta augsta riska MI sistēma, varētu atbilstības novērtēšanas procedūrā turpināt paļauties uz saskaņotajiem standartiem, lai izpildītu Savienības saskaņošanas tiesību aktu un Regulas (ES) 2024/1689 prasības.*

I

- (21) *Lai stiprinātu konkurētspēju un veicinātu inovāciju, ir būtiski atbalstīt ekonomikas dalībniekus, kuriem vienlaikus ir jāizpilda prasības vai pienākumi, kas noteikti Regulas (ES) 2024/1689 III nodaļas 2. un 3. iedaļā, kā arī attiecīgās prasības un pienākumi, kas noteikti minētās regulas I pielikumā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos. Lai veicinātu un vienkāršotu šādu ekonomikas dalībnieku atbilstību normatīvajām prasībām, Komisijai bez liekas kavēšanās būtu jālūdz, ka Eiropas standartizācijas organizācijas izstrādā standartizācijas dokumentus, tostarp attiecīgā gadījumā saskaņotos standartus. Minēto standartizācijas dokumentu pamatā vajadzētu būt Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētajiem saskaņotajiem standartiem, kas ļauj prezumēt atbilstību Regulas (ES) 2024/1689 prasībām vai pienākumiem, kā arī visiem attiecīgajiem Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētajiem saskaņotajiem standartiem, kas ļauj prezumēt atbilstību attiecīgajām prasībām vai pienākumiem, kuri noteikti minētās regulas I pielikumā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos. Šādiem standartizācijas dokumentiem būtu jāpalīdz samazināt juridisko nenoteiktību, izvairīties no atbilstības novērtēšanas darbību, testēšanas, dokumentēšanas un ziņošanas pienākumu nevajadzīgas dublēšanās, kā arī samazināt atbilstības nodrošināšanas izmaksas, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem. Šādu dokumentu savlaicīga izstrāde ir būtiska, lai ekonomikas dalībniekiem nodrošinātu praktiskus un uzticamus tehniskos risinājumus, stiprinātu juridisko noteiktību un atvieglotu MI sistēmu laišanu tirgū, nodošanu ekspluatācijā un izmantošanu saskaņā ar šo regulu un minētās regulas I pielikumā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem.*

- (22) Lai vienkāršotu atbilstības nodrošināšanu un samazinātu ar to saistītās izmaksas, Regulas (ES) 2024/1689 6. panta 3. punktā minēto MI sistēmu **reģistrācija** ES datubāzē, ievērojot minētās regulas 49. panta 2. punktu, **būtu jāvienkāršo, samazinot minētās regulas VIII pielikumā prasītā satura apjomu. Reģistrācija ES datubāzē joprojām ir būtiska efektīvai tirgus uzraudzībai un publiskās pārskatatbildības nodrošināšanai, tomēr reģistrācijas prasības būtu jāvienkāršo un jāpadara samērīgākas. Šāda vienkāršošana nodrošinātu labāku līdzsvaru, pilnībā saglabājot Regulā (ES) 2024/1689 noteikto aizsardzības līmeni.** Šādas MI sistēmas noteiktos apstākļos netiek uzskatītas par augsta riska sistēmām, ja tās nerada būtisku kaitējuma risku cilvēku veselībai, drošībai vai pamattiesībām. **Turklāt** nodrošinātājam, kurš **piemēro** Regulas (ES) 2024/1689 6. panta 3. punktu, joprojām ir pienākums dokumentēt savu novērtējumu pirms minētās MI sistēmas laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā. Valstu kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai pieprasīt minēto novērtējumu.

- (23) Regulas (ES) 2024/1689 57., 58. un 60. pants būtu jāgroza, lai stiprinātu turpmāku sadarbību Savienības līmenī MI “regulatīvo smilškastu” jomā, veicinātu skaidrību un konsekveni šo smilškastu pārvaldībā un paplašinātu testēšanas reālos apstākļos ārpus MI regulatīvajām smilškastēm tvērumu, attiecinot to arī uz augsta riska MI sistēmām, uz kurām attiecas minētās regulas I pielikumā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti. Konkrēti, lai attiecīgā gadījumā vienkāršotu procedūras MI regulatīvajās smilškastēs uzraudzītajos projektos, kas ietver arī testēšanu reālos apstākļos, testēšanas reālos apstākļos plāns būtu jāiekļauj smilškastes plānā, par kuru vienojušies nodrošinātāji vai potenciālie nodrošinātāji un kompetentā iestāde. ■
- (24) *Turklāt ir lietderīgi paredzēt Eiropas Mākslīgā intelekta birojam (MI birojs) iespēju Savienības līmenī izveidot MI regulatīvo smilškasti tādām MI sistēmām, uz kurām attiecas Regulas (ES) 2024/1689 75. panta 1. punkts. Lai nodrošinātu saskaņotību, juridisko noteiktību un uzraudzības pienākumu efektīvu sadalījumu starp Savienības un valstu līmeni, būtu skaidri jānosaka Savienības līmeņa MI regulatīvās smilškastes tvērums nolūkā izvairīties no jebkādas pārklāšanās ar valstu MI regulatīvo smilškastu tvērumu, kas izveidots, ievērojot minēto regulu. Lai veicinātu inovāciju un MI ieviešanu, būtu jānodrošina, ka MVU, tostarp jaunuzņēmumiem, kā arī MVKU ir prioritāra piekļuve MI biroja izveidotajām regulatīvajām smilškastēm.*

- (25) *Turklāt būtu jāprecizē noteikumi par sadarbību starp attiecīgajām kompetentajām iestādēm, lai nodrošinātu MI regulatīvās smilškastes efektīvu darbību. Minētā iemesla dēļ Komisijas pilnvaras pieņemt īstenošanas aktus, kuros precizē detalizētu kārtību MI regulatīvo smilškastu izveidei, izstrādei, īstenošanai, darbībai un uzraudzībai, būtu jāpaplašina, lai aptvertu arī šādu smilškastu pārvaldības aspektus. Turklāt, ja MI regulatīvajās smilškastēs tiek izmēģinātas inovatīvas MI sistēmas, kuras apstrādā personas datus vai kuru uzraudzība citādi ietilpst citu valsts iestāžu vai kompetento iestāžu, kas nodrošina vai atbalsta piekļuvi datiem, kompetencē, attiecīgās kompetentās uzraudzības iestādes būtu jāiesaista MI regulatīvās smilškastes darbībā un minēto aspektu uzraudzībā to attiecīgo uzdevumu un pilnvaru ietvaros.*
- (26) Lai veicinātu inovāciju, ir lietderīgi arī paplašināt Regulas (ES) 2024/1689 60. pantā noteiktā testēšanas reālos apstākļos ārpus MI regulatīvajām smilškastēm tvērumu, kas pašlaik ir piemērojams minētās regulas III pielikumā uzskaitītajām augsta riska MI sistēmām, un atļaut tādu augsta riska MI sistēmu, uz kurām attiecas minētās regulas I pielikumā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, nodrošinātājiem un potenciālajiem nodrošinātājiem testēt šādas sistēmas arī reālos apstākļos, ***ar nosacījumu, ka ir ieviesti pietiekami aizsardzības pasākumi.*** Tas neskar citus Savienības vai valstu tiesību aktus par tādu augsta riska MI sistēmu testēšanu reālos apstākļos, kas saistītas ar produktiem, uz kuriem attiecas minētie Savienības saskaņošanas tiesību akti. ■

(27) *Ir arī lietderīgi nodrošināt iespēju testēt reālos apstākļos tādas augsta riska MI sistēmas, uz kurām attiecas Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma B iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti. Uz minētajām sistēmām attiecas konkrēto nozaru tiesību aktu prasības un procedūras, un lielākajā daļā gadījumu minētā regula uz tām neattiecas tieši. Minētajos nozaru tiesību aktos savlaicīgi tiks iekļautas prasības, kas atbilst minētās regulas 8. līdz 15. pantā izklāstītajām prasībām. Tāpēc ir lietderīgi nodrošināt, ka dalībvalstis var atļaut šo MI sistēmu testēšanu reālos apstākļos, lai novērtētu un pārbaudītu minēto sistēmu atbilstību minētās regulas 8. līdz 15. pantā izklāstītajām prasībām. Ja dalībvalstis nolemj atļaut šādu testēšanu, minētajā regulā būtu jāparedz pienākums tām pieņemt satvarus, kuros būtu izklāstītas detalizētas prasības šādai testēšanai. Minētajā regulā būtu jāparedz būtiski elementi, kas jāiekļauj šādos satvaros. Izstrādājot šādus satvarus, dalībvalstīm būtu jānodrošina augsts fizisku personu veselības, drošības un pamattiesību aizsardzības līmenis. Pirms satvara īstenošanas dalībvalstīm būtu par to jāpaziņo Komisijai. Testēšanai reālos apstākļos būtu jāatbilst attiecīgajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, kas uzskaitīti Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma B iedaļā, tostarp visiem piemērojamiem noteikumiem testēšanas jomā. Tomēr tam nevajadzētu skart šīs regulas jaunā panta par testēšanu reālos apstākļos piemērošanu.*

- (28) Regulas (ES) 2024/1689 63. pantā mikrouzņēmumiem, kas ir augsta riska MI sistēmu nodrošinātāji, ir paredzēta iespēja izmantot vienkāršotu veidu, kā izpildīt kvalitātes pārvaldības sistēmas izveides pienākumu. Lai atvieglotu atbilstības nodrošināšanu plašākam novatoru lokam, minētā iespēja būtu jāattiecina uz visiem MVU, tostarp jaunuzņēmumiem.
- (29) *Nemot vērā MI biroja svarīgo lomu Regulas (ES) 2024/1689 efektīvā un koordinētā pārvaldībā, kuru ar šo regulu vēl vairāk stiprina, un neskarot nākamo daudzgadu finanšu shēmu un budžeta procedūru, Komisijai būtu jāpiešķir MI birojam pietiekami cilvēkresursi, kā arī finanšu un tehniskie resursi, lai nodrošinātu, ka tas var efektīvi un saprātīgā termiņā veikt savus uzdevumus saistībā ar Regulas (ES) 2024/1689 izpildi, tostarp nodrošinot pietiekamu skaitu pastāvīgo darbinieku ar padziļinātām kompetencēm un tehniskajām zināšanām.*
- (30) Regulas (ES) 2024/1689 69. pants būtu jāgroza, lai vienkāršotu zinātnes ekspertu grupas atlīdzības noteikšanas kārtību. Ja dalībvalstis izmanto ekspertu grupas īpašās zināšanas, atlīdzībai, kas tām var būt jāmaksā ekspertiem, vajadzētu būt līdzvērtīgai atlīdzībai, ko līdzīgos apstākļos ekspertiem maksā Komisija. ■

- (31) Lai stiprinātu MI sistēmu pārvaldību, ir jāprecizē MI biroja loma šādu MI sistēmu atbilstības Regulas (ES) 2024/1689 prasībām uzraudzībā un kontroles nodrošināšanā. *Komisijai saskaņā ar minētās regulas 88. pantu ir ekskluzīva kompetence vispārīga lietojuma MI modeļu regulējuma jomā. Lai palielinātu saskaņotību, skaidrību un efektivitāti un ņemot vērā MI sistēmu tvērumu un ietekmi saistībā ar minēto kompetenci, būtu jāprecizē MI biroja ekskluzīvās kompetences joma MI sistēmu uzraudzībā. Jo īpaši MI birojam vajadzētu būt ekskluzīvai kompetencei attiecībā uz MI sistēmām, kuru pamatā ir vispārīga lietojuma MI modeļi, ne tikai tad, ja sistēmu un modeļu izstrādā viens un tas pats nodrošinātājs, bet arī tad, ja tos izstrādā nodrošinātāji, kas ir daļa no viena un tā paša uzņēmuma. Tomēr atsevišķos gadījumos, jo īpaši tad, ja tiek īstenota īpaša nozares uzraudzība, atbildībai būtu jāpaliek attiecīgās valsts kompetentās iestādes ziņā. Attiecīgi būtu jāparedz daži izņēmumi. Šīs ekskluzīvās kompetences jomā būtu jāiekļauj arī minēto MI sistēmu nodrošinātāji un uzturētāji, kas ir daļa no viena un tā paša uzņēmuma. Citu uzturētāju darbībām arī turpmāk vajadzētu būt valsts uzraudzības un izpildes iestāžu kompetences jomā. Turklāt tas neietver MI sistēmas, kuras laiž tirgū, nodod ekspluatācijā vai izmanto Savienības iestādes, struktūras, biroji vai aģentūras un kuras, ievērojot Regulas (ES) 2024/1689 74. panta 9. punktu, uzrauga Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs.*

- (32) **Tāpat**, ņemot vērā esošo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2022/2065¹⁶ paredzēto uzraudzības un izpildes sistēmu, ir lietderīgi piešķirt Komisijai kompetentās tirgus uzraudzības iestādes pilnvaras, ievērojot Regulu (ES) 2024/1689, ja MI sistēma ir uzskatāma par ļoti lielu tiešsaistes platformu vai ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu Regulas (ES) 2022/2065 nozīmē vai ja tā ir iegulta šādā platformā vai meklētājprogrammā. Tam būtu jāpalīdz nodrošināt, ka Regulā (ES) 2024/1689 un Regulā (ES) 2022/2065 paredzētās Komisijas uzraudzības un izpildes pilnvaras, kā arī pilnvaras attiecībā uz šādās platformās vai meklētājprogrammās integrētiem vispārīga lietojuma MI modeļiem tiek īstenotas saskaņotā un efektīvā veidā. ***Tas ir lietderīgi arī tāpēc, ka šādām platformām un meklētājprogrammām, ņemot vērā to aptvērumu un ietekmi, ir ievērojams potenciāls radīt plašu un daudzdimensionālu kaitējumu sabiedrībai. Šīs ekskluzīvās kompetences jomā būtu jāiekļauj arī minēto MI sistēmu nodrošinātāji un uzturētāji, kas ir daļa no viena un tā paša uzņēmuma.*** Attiecībā uz MI sistēmām, kas ir iegultas ļoti lielā tiešsaistes platformā vai meklētājprogrammā vai kvalificējas kā ļoti lielas tiešsaistes platformas vai meklētājprogrammas, pirmais atskaites punkts šo MI sistēmu novērtēšanā ir Regulas (ES) 2022/2065 34., 35. un 37. pantā noteiktie riska novērtējumi, tā mazināšanas pasākumi un revīzijas pienākumi, neskarot MI biroja pilnvaras *ex post* izmeklēt un nodrošināt Regulas (ES) 2024/1689 noteikumu izpildi.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

Šā riska novērtējumu, tā mazināšanas pasākumu un revīziju analīzes kontekstā par Regulas (ES) 2022/2065 izpildi atbildīgie Komisijas dienesti var lūgt MI biroja atzinumu par saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1689 veikta iespējama agrāka vai paralēla riska novērtējuma rezultātiem un Regulā (ES) 2024/1689 noteikto aizliegumu piemērojamību. Turklāt MI birojam un kompetentajām valstu iestādēm saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1689 savi izpildes panākšanas centieni būtu jākoordinē ar iestādēm, kuru kompetencē ir Regulas (ES) 2022/2065 uzraudzība un izpildes panākšana, tostarp ar Komisiju, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti lojālas sadarbības, proporcionalitātes un *ne bis in idem* principi, savukārt informācija, kas iegūta, piemērojot vienu regulu, ir jāizmanto otras regulas uzraudzības un izpildes panākšanas nolūkos tikai tad, ja uzņēmums tam piekrīt. Jo īpaši minētajām iestādēm būtu regulāri jāapmainās ar viedokļiem un savas kompetences jomā jāņem vērā visi naudas sodi un citi sodi, kas tam pašam nodrošinātajam par to pašu rīcību piemēroti ar galīgu lēmumu procedūrā par citu Savienības vai valsts noteikumu pārkāpumu, lai nodrošinātu, ka kopējie piemērotie naudas sodi un citi sodi ir samērīgi un atbilst izdarīto pārkāpumu smagumam.

- (33) *Uzraugot un panākot pienākumu izpildi saistībā ar tā kompetencē esošajām MI sistēmām, MI birojam ir tāda pati loma un atbildība kā tirgus uzraudzības iestādei, ievērojot Regulu (ES) 2024/1689. Līdz ar to MI birojam ir jābūt piešķirtām visām pilnvarām un pienākumiem, kas tirgus uzraudzības iestādēm ir noteikti, ievērojot minēto regulu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1020¹⁷ (“vispārējās pilnvaras”). Tiem būtu jānodrošina Regulā (ES) 2024/1689 izklāstīto prasību un pienākumu pienācīga un efektīva izpilde. Tomēr ir jāprecizē, jāpapildina un jāreglamentē daži būtiski vispārējo pilnvaru elementi un citi aspekti, kā arī ar tām saistītie aizsardzības pasākumi (“precizējošie noteikumi”). Jo īpaši ir jāparedz noteikumi, kas reglamentē attiecības starp MI biroju un valstu iestādēm, noteikumi, ar kuriem precizē, papildina un ierobežo pilnvaras pieprasīt informāciju un veikt pārbaudes uz vietas, noteikumi, kas attiecas uz izmeklēšanām, tostarp iespēju padarīt saistības saistošas, kā arī noteikumi, ar kuriem precizē un ierobežo pilnvaras konstatēt neatbilstību un piemērot naudas sodus un periodiskus soda maksājumus. Ja vispārējo pilnvaru veids ir šādi precizēts, MI birojs nedrīkst apiet minēto pilnvaru piemērošanas nosacījumus un ierobežojumus, paļaujoties uz saistītām vispārējām pilnvarām. Savukārt uz vispārējo pilnvaru veidiem, kas nav precizēti un formulēti attiecībā uz MI biroju, piemēram, pilnvarām pieņemt Regulas (ES) 2019/1020 16. panta 3. punktā minētos pasākumus, MI birojs var atsaukties.*

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj>).

Lai pienācīgi īstenotu Regulu (ES) 2024/1689, Komisijai vajadzētu būt iespējai pieņemt īstenošanas aktus, kuros sīkāk nosaka noteikumus un procedūras attiecībā uz noilguma termiņu piemērošanu, piekļuvi lietas materiāliem un saskaņā ar vienošanos veiktu informācijas izpaušanu. Īstenojot visas šīs pilnvaras, MI birojam ir jāievēro Harta. Turklāt MI birojam ir saistoši precizējošajos noteikumos paredzētie pamattiesību aizsardzības pasākumi un garantijas.

- (34) *Papildus minētajām procesuālajām un pamattiesību garantijām ■ būtu MI sistēmu nodrošinātājiem mutatis mutandis jāpiemēro Regulas (ES) 2019/1020 18. pantā paredzētās procesuālās tiesības, neskarot konkrētākas procesuālās tiesības, kas paredzētas Regulā (ES) 2024/1689. Ja valstu tirgus uzraudzības iestādes ar vienotā kontaktpunkta starpniecību pieprasa MI birojam veikt uzraudzības un izpildes panākšanas pasākumus attiecībā uz MI sistēmām, kas ir tā ekskluzīvā uzraudzībā, MI birojam ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc minētā pieprasījuma saņemšanas vajadzētu informēt vienoto kontaktpunktu par savu nodomu īstenot uzraudzības un izpildes panākšanas pilnvaras vai par iemesliem, kādēļ tas savas pilnvaras neīsteno. Ja MI birojs nolemj īstenot savas uzraudzības un izpildes panākšanas pilnvaras, tam būtu arī jāinformē vienoto kontaktpunktu par šādu procedūru galīgo iznākumu un par izmeklēšanas gaitas nozīmīgākajiem posmiem, kurus MI birojs uzskata par būtiskiem, tostarp par lēmumu sākt procedūru, piemērot naudas sodu un izņemt vai atsaukt MI sistēmu no tirgus.*

- (35) Lai nodrošinātu piekļuvi Savienības tirgum MI sistēmām, kuras MI birojs uzrauga saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1689 75. pantu un attiecībā uz kurām ir vajadzīgs trešās personas veikts atbilstības novērtējums, Komisijai būtu **jāuzņemas atbildība** par minēto sistēmu atbilstības novērtējumu veikšanu pirms to laišanas tirgū.
- (36) Regulas (ES) 2024/1689 77. pants un saistītie noteikumi ir svarīgs pārvaldības mehānisms, jo tie konkrētos apstākļos ļauj iestādēm vai struktūrām, kas ir atbildīgas par to Savienības tiesību aktu izpildi vai uzraudzību, kuru mērķis ir aizsargāt pamattiesības, īstenot savas pilnvaras un veicināt sadarbību ar tirgus uzraudzības iestādēm, kas ir atbildīgas par minētās regulas uzraudzību un izpildi. Ir jāprecizē šādas sadarbības tvērums, kā arī tas, kādas publiskās iestādes vai struktūras var tajā iesaistīties. Lai pastiprinātu sadarbību, būtu jāprecizē, ka pieprasījumi par piekļuvi informācijai un dokumentācijai būtu jāiesniedz kompetentajai tirgus uzraudzības iestādei, kurai uz šādiem pieprasījumiem būtu jāatbild **bez nepamatotas kavēšanās**, un ka iesaistītajām iestādēm vai struktūrām ir savstarpējs pienākums sadarboties. **Būtu jāprecizē, ka šie noteikumi neskar attiecīgo valsts publisko iestāžu vai struktūru kompetenci, uzdevumus, pilnvaras un neatkarību, kas tām noteikta tiesību aktos. Konkrētāk, minētie noteikumi neierobežo pilnvaras, kas minētajām iestādēm un struktūrām ir piešķirtas, lai pieprasītu informāciju saskaņā ar citiem Savienības vai valsts tiesību aktiem. Attiecīgi šīs iestādes un struktūras saglabā visas pilnvaras tieši pieprasīt informāciju no ekonomikas dalībniekiem saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem.**

(37) *Regulā (ES) 2024/1689 noteiktās prasības augsta riska MI sistēmām attiecas uz konkrētiem šādām sistēmām raksturīgiem riskiem, tostarp neobjektivitāti, neprognozējamu modeļu uzvedību, zemu stabilitāti vai precizitāti, neaizsargātību pret trešo pušu uzbrukumiem un pārredzamības trūkumu. Pievēršoties MI raksturīgiem riskiem, minētā regula papildina prasības, kas noteiktas tās I pielikumā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos, nedublējot tās. Regulā (ES) 2024/1689 ir paredzēti mehānismi, kas ekonomikas dalībniekiem ļauj līdz minimumam samazināt atbilstības nodrošināšanas slogu. Konkrētāk, 8. panta 2. punkts par saskaņotību ar nozaru tiesību aktiem, 9. panta 10. punkts par riska pārvaldību un 17. panta 3. punkts par kvalitātes pārvaldību ļauj ekonomikas dalībniekiem, ja tas ir nepieciešams un lietderīgi, integrēt MI piemītošo risku novērtējumu esošajās riska pārvaldības un kvalitātes vadības sistēmās. Turklāt Regulas (ES) 2024/1689 40. pantā ir noteikts, ka Komisijai ir jāprecizē, ka saskaņotajiem standartiem, kas izstrādāti, ievērojot minēto regulu, ir jābūt savietojamiem ar standartiem, kas izstrādāti, ievērojot tās I pielikumā uzskaitītos Savienības saskaņošanas tiesību aktus. Komisijai būtu jāsniedz pamatnostādnes, lai palīdzētu ekonomikas dalībniekiem, kuri izmanto Regulas (ES) 2024/1689 I pielikumā ietvertās augsta riska MI sistēmas, ievērot minēto regulu, tostarp jāsniedz norādījumi par minētās regulas 8. panta 2. punkta, 9. panta 10. punkta un 17. panta 3. punkta piemērošanu kā atbilstības sloga mazināšanas pasākumiem, ievērojot papildināmības un proporcionālītātes principus. Minētās pamatnostādnes būtu jāpublicē ne vēlāk kā līdz 2027. gada 1. augustam.*

- (38) Lai ģeneratīvo MI sistēmu nodrošinātājiem, uz kuriem attiecas Regulas (ES) 2024/1689 50. panta 2. punktā noteiktie marķēšanas pienākumi, dotu pietiekami daudz laika saprātīgā termiņā pielāgot savu praksi, neradot traucējumus tirgū, ir lietderīgi ieviest **četrus** mēnešu pārejas periodu nodrošinātājiem, kuri savas sistēmas ir laiduši tirgū pirms 2026. gada 2. augusta.
- (39) Lai nodrošinātu pietiekami daudz laika augsta riska MI sistēmu nodrošinātājiem un precizētu noteikumus, kas piemērojami MI sistēmām, kuras jau laistas tirgū vai nodotas ekspluatācijā pirms attiecīgo Regulas (ES) 2024/1689 noteikumu piemērošanas, ir lietderīgi precizēt minētās regulas 111. panta 2. punktā paredzētā labvēlības perioda tvērumu. Minētā 111. panta 2. punkta nolūkā labvēlības periods būtu jāpiemēro gadījumos, kad tirgū jau ir laista attiecīgā veida un modeļa MI sistēma. Tas nozīmē, ka tad, ja pirms 111. panta 2. punktā norādītā datuma ir likumīgi laista tirgū vai nodota ekspluatācijā vismaz viena atsevišķa augsta riska MI sistēmas vienība, 111. panta 2. punktā paredzēto labvēlības periodu piemēro citām atsevišķām tāda paša veida un modeļa augsta riska MI sistēmas vienībām un tādējādi tās var turpināt laist tirgū, darīt pieejamas vai nodot ekspluatācijā Savienības tirgū bez jebkādiem papildu pienākumiem, prasībām vai nepieciešamības pēc papildu sertifikācijas, ja vien minētās augsta riska MI sistēmas projektējums saglabājas nemainīgs. Regulas 111. panta 2. punktā paredzētā labvēlības perioda piemērošanai izšķirošais faktors ir datums, kad minētā veida un modeļa augsta riska MI sistēmas pirmā vienība pirmo reizi ir laista tirgū vai nodota ekspluatācijā Savienības tirgū. Jebkādām būtiskām izmaiņām minētās MI sistēmas projektējumā pēc 111. panta 2. punktā norādītā datuma būtu jārada nodrošinātājam pienākums pilnībā ievērot visus attiecīgos minētās regulas noteikumus, kas piemērojami augsta riska MI sistēmām, tai skaitā atbilstības novērtēšanas prasības.

- (40) Regulas (ES) 2024/1689 113. pantā ir noteikti minētās regulas spēkā stāšanās un piemērošanas datumi, un tajā jo īpaši ir paredzēts, ka vispārējais piemērošanas datums ir 2026. gada 2. augusts. Attiecībā uz pienākumiem, kas saistīti ar augsta riska MI sistēmām un noteikti Regulas (ES) 2024/1689 III nodaļas 1., 2. un 3. iedaļā, standartu, kopīgu specifikāciju un alternatīvu norādījumu novēlota pieejamība, kā arī valstu kompetento iestāžu novēlota izveide rada problēmas, kas apdraud minēto pienākumu efektīvu piemērošanu un rada risku ievērojami palielināt īstenošanas izmaksas, tādējādi neattaisnojot to sākotnējā piemērošanas datuma – 2026. gada 2. augusta – saglabāšanu. ***Tāpēc ir lietderīgi par III nodaļas 1., 2. un 3. iedaļas piemērošanas datumu noteikt 2027. gada 2. decembri attiecībā uz MI sistēmām, kas klasificētas kā augsta riska sistēmas, ievērojot 6. panta 2. punktu un III pielikumu, un 2028. gada 2. augustu attiecībā uz MI sistēmām, kas klasificētas kā augsta riska sistēmas, ievērojot 6. panta 1. punktu un I pielikumu***. Atšķirība starp noteikumu piemērošanas sākšanu attiecībā uz MI sistēmām, kas klasificētas kā augsta riska sistēmas, ievērojot minētās regulas 6. panta 2. punktu un III pielikumu vai 6. panta 1. punktu un I pielikumu, atbilst atšķirībai starp sākotnējiem Regulā (ES) 2024/1689 paredzētajiem piemērošanas datumiem, un tās mērķis ir nodrošināt nepieciešamo laiku attiecīgo pienākumu pielāgošanai un īstenošanai. ***Atbalsta instrumentu, tostarp norādījumu, attiecīgo standartu, kopīgu specifikāciju un prakses kodeksu savlaicīga pieejamība ir svarīga, lai veicinātu attiecīgo noteikumu ievērošanu un samazinātu to atšķirīgas interpretācijas un nevienmērīgas piemērošanas risku dalībvalstīs. Lai garantētu juridisko noteiktību un izvairītos no turpmākas kavēšanās Regulas (ES) 2024/1689 piemērošanā, Komisijai būtu jānodrošina, ka pasākumi, ar kuriem veicina minētās regulas III nodaļas 1., 2. un 3. iedaļas noteikumu ievērošanu, tiek ieviesti laikus nolūkā panākt nepieciešamo noteikumu savlaicīgu un efektīvu īstenošanu.***

- I
- (41) Ņemot vērā mērķi mazināt īstenošanas radīto administratīvo slogu iedzīvotājiem, uzņēmumiem un valsts pārvaldes iestādēm, ir būtiski, lai saskaņoti nosacījumi atsevišķu noteikumu īstenošanai tiktu pieņemti tikai tad, ja tas ir absolūti nepieciešams. Minētajā nolūkā ir lietderīgi atcelt atsevišķas Komisijai piešķirtās pilnvaras ar īstenošanas aktiem pieņemt šādus saskaņotus nosacījumus gadījumos, kad tas tā nav. Tāpēc ar Regulas (ES) 2024/1689 50. panta 7. punktu, 56. panta 6. punktu un 72. panta 3. punktu Komisijai piešķirtās pilnvaras pieņemt īstenošanas aktus būtu jāatceļ. ***Ņemot vērā to, ka 50. panta 7. punktā un 56. panta 6. punktā minētajiem prakses kodeksiem ir ierobežots juridiskais spēks un ka jo īpaši uz tiem neattiecas atbilstības prezumpcija, nav absolūti nepieciešams, lai šie kodeksi tiktu apstiprināti ar īstenošanas aktu. Nodrošinātājiem, ievērojot Regulas (ES) 2024/1689 53. panta 4. punktu un 54. panta 2. punktu, vajadzētu būt iespējai paļauties uz prakses kodeksiem, kas novērtēti kā pietiekami, ievērojot minētās regulas 56. panta 6. punktu.*** Regulas (ES) 2024/1689 72. panta 3. punktā paredzētā pilnvarojuma pieņemt saskaņotu pēctirgus uzraudzības plāna veidni atcelšana ir papildu ieguvums, jo tā nodrošina augsta riska MI sistēmu nodrošinātājiem lielāku elastību ieviest savai organizācijai pielāgotu pēctirgus uzraudzības plānu. Vienlaikus, atzīstot nepieciešamību nodrošināt skaidrību par to, kā augsta riska MI sistēmu nodrošinātājiem ir jāpilda ***Regulas (ES) 2024/1689 72. panta 1. punktā noteiktais pienākums***, Komisijai līdz 2027. gada 2. septembrim būtu jāpublicē norādījumi ***par pēctirgus uzraudzības plānu, tostarp veidne, kuras izmantošana ir brīvprātīga.***

(42) *Mākslīgā intelekta izmantošana mašīnās var palīdzēt veicināt inovāciju un uzlabot šo mašīnu efektivitāti. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/1230¹⁸ un Regulas (ES) 2024/1689 vienlaicīga piemērošana varētu radīt pārklāšanos. Vienlaikus ir svarīgi nodrošināt, lai aizsardzības līmenis attiecībā uz riskiem, kas saistīti ar mākslīgā intelekta izmantošanu mašīnās, būtu tāds pats kā Regulā (ES) 2024/1689 paredzētais aizsardzības līmenis attiecībā uz augsta riska MI sistēmām. Ņemot vērā mašīnu un mašīnbūves nozares specifiku un lai vienkāršotu MI iespējotu mašīnu tiesisko regulējumu, ir lietderīgi pāriet uz nozaru pieeju, pārvietojot atsauci uz Regulu (ES) 2023/1230 no Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma A iedaļas uz B iedaļu. Tāpēc, pirmkārt, Regulas (ES) 2024/1689 piemērošana minētajām mašīnām būtu jāattiecina tikai uz minētās regulas 2. panta 2. punktā paredzētajiem noteikumiem. Atsauce uz Direktīvu 2006/42/EK būtu jāpārceļ no Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma A iedaļas uz B iedaļu un jāatjaunina, lai atsauktos uz Regulu (ES) 2023/1230. Otrkārt, ir ļoti svarīgi nodrošināt, lai Regulā (ES) 2023/1230 tiktu iekļautas būtiskas veselības aizsardzības un drošības prasības augsta riska MI sistēmām, kas klasificētas, ievērojot Regulas (ES) 2024/1689 6. panta 1. punktu, un ko izmanto kā drošības sastāvdaļu mašīnās vai kas kā mašīnas ir augsta riska MI sistēmas, nodrošinot Regulas (ES) 2024/1689 prasībām atbilstošu aizsardzības līmeni.*

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1230 (2023. gada 14. jūnijs) par mašīnām un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/42/EK un Padomes Direktīvu 73/361/EEK (OV L 165, 29.6.2023., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1230/oj>).

Minētajā nolūkā būtu jāprasa Komisijai pieņemt deleģētos aktus, ar ko groza Regulas (ES) 2023/1230 III pielikumu, lai atspoguļotu attiecīgās prasības, kas noteiktas Regulas (ES) 2024/1689 III nodaļas 2. iedaļā un 17., 19., 72. un 73. pantā. Lai novērstu juridisko vakuumu un nodrošinātu saskaņotību ar Regulā (ES) 2024/1689 izklāstīto attiecīgo augsta riska MI sistēmu noteikumu piemērošanas sākumu, minētie deleģētie akti būtu jāstāda spēkā līdz 2028. gada 2. augustam. Šo pašu iemeslu dēļ ražotājiem vajadzētu būt iespējai paļauties uz saskaņotajiem standartiem vai kopīgajām specifikācijām, uz kurām ir atsauce vai kuras ir pieņemtas, ievērojot Regulu (ES) 2024/1689, un kurās ir ietvertas attiecīgās pamatprasības atbilstības prezumpcijai Regulas (ES) 2023/1230 20. panta izpratnē, līdz brīdim, kad saskaņotie standarti vai kopīgās specifikācijas attiecībā uz MI ir iekļauti atsaucēs vai pieņemti, ievērojot Regulu (ES) 2023/1230.

I

- (43) Augsta riska MI sistēmu atbilstības novērtēšanā, ievērojot Regulu (ES) 2024/1689, var būt jāiesaista atbilstības novērtēšanas struktūras. Atbilstības novērtēšanu var veikt tikai atbilstības novērtēšanas struktūras, kas izraudzītas, ievērojot minēto regulu, un tikai attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar attiecīgo kategoriju un veidu MI sistēmām. Lai precizētu saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1689 30. pantu paziņoto atbilstības novērtēšanas struktūru izraudzīšanas tvērumu, ir jāizveido MI sistēmu kodu, kategoriju un atbilstošu veidu saraksts. Kodu sarakstā būtu jāņem vērā tas, vai MI sistēma ir produkta sastāvdaļa vai pati par sevi ir produkts, uz kuru attiecas Savienības saskaņošanas tiesību akti, kas uzskaitīti Regulas (ES) 2024/1689 I pielikumā (attiecībā uz AI sistēmām, uz kurām attiecas tiesību akti par produktiem, – “*AIP* kodi”), vai minētās regulas III pielikumā uzskaitīta sistēma, kas pašlaik attiecas tikai uz biometriskajām AI sistēmām, kuras minētas III pielikuma 1. punktā (attiecībā uz biometriskajām AI sistēmām – “*AIB* kodi”). Gan *AIP* kodi, gan *AIB* kodi ir vertikālie kodi. *AIP* kodi ir atsauces kodi, kas nodrošina saikni ar Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, kuri uzskaitīti Regulas (ES) 2024/1689 I pielikuma A iedaļā. *AIB* kodi ir jauni kodi, kas ir īpaši paredzēti Regulas (ES) 2024/1689 vajadzībām to biometrisko MI sistēmu identificēšanai, kuras norādītas minētās regulas III pielikuma 1. punktā.

Kodu sarakstā būtu jāņem vērā arī MI sistēmu īpašie veidi un to pamatā esošās tehnoloģijas (horizontālajām MI sistēmām paredzētie kodi – “*AIH*” kodi). *AIH* kodi ir jauni MI tehnoloģijām paredzēti kodi, un tos var izmantot kopā ar *AIP* vai *AIB* vertikālajiem kodiem. *AIH* kodi aptver MI sistēmu veidus un pamatā esošās tehnoloģijas. Kodu sarakstā, kas ietver trīs kategorijas, būtu jāparedz MI sistēmu daudzdimensionāla tipoloģija, kas nodrošinātu, ka par paziņotajām struktūrām izraudzītās atbilstības novērtēšanas struktūras ir pilnībā kompetentas attiecībā uz MI sistēmām, kuras tām ir jānovērtē.

- (44) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1139¹⁹ ir paredzēti kopīgi noteikumi civilās aviācijas jomā. Ar Regulas (ES) 2024/1689 108. pantu groza Regulu (ES) 2018/1139, lai nodrošinātu, ka Komisija, kad tā pieņem jebkādus attiecīgus deleģētos vai īstenošanas aktus saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1139, pamatojoties uz civilās aviācijas nozares tehniskajām un regulatīvajām īpatnībām un neiejaucoties tajā izveidotajos pārvaldības, atbilstības novērtēšanas un izpildes panākšanas mehānismos un iestāžu darbībā, ņem vērā Regulā (ES) 2024/1689 augsta riska MI sistēmām noteiktās obligātās prasības. Ir nepieciešams tehnisks labojums, lai grozītu papildu Regulas (ES) 2018/1139 pantus un nodrošinātu, ka, pieņemot attiecīgos deleģētos vai īstenošanas aktus saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1139, tiek pilnībā aptvertas Regulā (ES) 2024/1689 noteiktās obligātās prasības, kas piemērojamas augsta riska MI sistēmām.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (ĒK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj>).

I

(45) *Lai grozītu dažus nebūtiskus Regulu (ES) 2024/1689 un (ES) 2023/1230 elementus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz to, lai:*

- *ierobežotu Regulā (ES) 2024/1689 noteikto īpašo prasību vai pienākumu piemērošanu, ja minētās regulas I pielikuma A iedaļā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos ir noteiktas prasības, kas nodrošina līdzvērtīgu aizsardzības līmeni,*
- *grozītu MI sistēmu kodu, kategoriju un atbilstošo tipu sarakstu Regulas (ES) 2024/1689 XIV pielikumā, un*
- *grozītu Regulas (ES) 2023/1230 III pielikumu ar mērķi atspoguļot attiecīgās Regulas (ES) 2024/1689 prasības.*

Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu²⁰. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

(46) *Lai nekavējoties nodrošinātu juridisko noteiktību, ņemot vērā Regulas (ES) 2024/1689 gaidāmo vispārējo piemērošanu, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

(47) *Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. un 2. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju un Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju, kas 2026. gada 20. janvārī sniedza kopīgu atzinumu,*

¹⁹. OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2024/1689

Regulu (ES) 2024/1689 groza šādi:

1) regulas 1. panta 2. punkta g) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“g) pasākumus inovācijas atbalstam, īpašu uzmanību pievēršot maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem (MVKU) un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), tai skaitā jaunuzņēmumiem.”;

2) regulas 2. pantu **groza šādi:**

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. MI sistēmām, kas klasificētas kā augsta riska MI sistēmas saskaņā ar 6. panta 1. punktu saistībā ar produktiem, uz kuriem attiecas I pielikuma B iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, piemēro tikai 6. panta 1. punktu, 60.a pantu un 102. līdz 112. pantu. **Regulas 57., 58. un 59. pantu** piemēro tikai tiktāl, cik šajā regulā paredzētās prasības augsta riska MI sistēmām ir iekļautas minētajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos.”;

b) **panta 7. punktu aizstāj ar šādu:**

“7. Personas datiem, ko apstrādā saistībā ar šajā regulā noteiktajām tiesībām un pienākumiem, piemēro Savienības tiesību aktus personas datu aizsardzības, privātuma un sakaru konfidencialitātes jomā. Neskarot šīs regulas 4.a un 59. pantu, šī regula neietekmē Regulu (ES) 2016/679, Regulu (ES) 2018/1725, Direktīvu 2002/58/EK vai Direktīvu (ES) 2016/680.”;

3) *regulas 2. pantam pievieno šādu punktu:*

“13. Attiecībā uz 6. panta 1. punktā minētajām augsta riska MI sistēmām 9. līdz 15. pantā un 17. līdz 25. pantā noteikto īpašo prasību vai pienākumu piemērošanu var ierobežot, ja un ciktāl:

- a) I pielikuma A iedaļā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos ir noteiktas prasības un pienākumi, kas nodrošina tādu pašu vai augstāku veselības, drošības vai pamattiesību aizsardzības līmeni kā attiecīgā prasība vai pienākums; un*
- b) šāds ierobežojums nesamazina šajā regulā paredzēto vispārējo aizsardzības līmeni.*

Līdz 2027. gada 2. augustam Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 97. pantu, lai papildinātu šo regulu, precizējot attiecīgās augsta riska MI sistēmas, prasības vai pienākumus, kurus var ierobežot, nosacījumus, saskaņā ar kuriem šāds ierobežojums ir piemērojams, un šā ierobežojuma tvērumu.”;

4) regulas 3. pantu **groza šādi**:

a) **panta 14. punktu groza šādi**:

“14) “drošības sastāvdaļa” ir produkta vai MI sistēmas sastāvdaļa, kura pilda šā produkta vai MI sistēmas drošības funkciju vai kuras atteice vai darbības traucējumi apdraud cilvēku veselību un drošību vai īpašuma drošību; šajā definīcijā sastāvdaļa pilda drošības funkciju, ja tās paredzētais nolūks ir novērst vai mazināt riskus cilvēku veselībai un drošībai vai īpašuma drošībai;

b) **punktam pievieno šādus apakšpunktus**:

“14.a) “mazie un vidējie uzņēmumi” jeb “MVU” ir mikrouzņēmumi un mazie vai vidēji uzņēmumi, kā definēts Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 2. pantā;

14.b) mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums jeb “MVKU” ir mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums, kā definēts Ieteikuma (ES) 2025/1099 pielikuma 2. punktā;**■** ”;

5) regulas 4. pantu aizstāj ar šādu:

“4. pants

MI pratība

1. **■** MI sistēmu nodrošinātāji un uzturētāji *veic* pasākumus, ar kuriem *atbalsta* MI pratības *attīstīšanu* saviem darbiniekiem un citām personām, kas to vārdā iesaistītas MI sistēmu ekspluatācijā un izmantošanā, ņemot vērā viņu tehniskās zināšanas, pieredzi, **■** izglītību un apmācību, kā arī MI sistēmu izmantošanai paredzēto kontekstu un personas vai personu grupas, attiecībā uz kurām MI sistēmas paredzēts izmantot. *Šis pienākums neparedz prasību nodrošinātājiem vai uzturētājiem garantēt konkrētu MI pratības līmeni kādai personai.*

■

2. *Komisija un dalībvalstis atbalsta un atvieglo MI sistēmu nodrošinātāju un uzturētāju, jo īpaši MVU, centienus izpildīt savu pienākumu saskaņā ar šā panta 1. punktu. Minētajā nolūkā Komisija vienotajā informācijas platformā, kas minēta 62. panta 3. punkta b) apakšpunktā, publicē praktiskus piemērus par to, kā izpildīt minēto pienākumu.*

3. *Ņemot vērā Eiropas kompetenču satvarus, padome pieņem ieteikumus, lai atbalstītu Komisiju un dalībvalstis 1. punktā noteiktās MI pratības veicināšanā, tostarp nosakot kopīgus mērķus.”;*

6) regulā iekļauj šādu pantu:

“4.a pants

Īpašu kategoriju personas datu apstrāde neobjektivitātes atklāšanai un novēršanai

1. Ciktāl tas ir **absolūti** nepieciešams, lai nodrošinātu neobjektivitātes atklāšanu un novēršanu saistībā ar augsta riska MI sistēmām saskaņā ar 10. panta 2. punkta f) un g) apakšpunktu, šādu sistēmu nodrošinātāji var izņēmuma kārtā apstrādāt īpašu kategoriju personas datus, veicot atbilstošus pasākumus fizisku personu pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzībai. Lai veiktu šādu apstrādi, papildus **noteikumiem**, kas izklāstīti attiecīgi Regulās (ES) 2016/679 un (ES) 2018/1725 un Direktīvā (ES) 2016/680, ir jāievēro visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) neobjektivitātes atklāšanu un novēršanu nevar efektīvi nodrošināt, apstrādājot citus datus, tostarp sintētiskus vai anonimizētus datus;
 - b) īpašo kategoriju personas dati tiek apstrādāti, ievērojot tehniskus ierobežojumus to atkārtotai izmantošanai un piemērojot jaunākos drošības un privātuma aizsardzības pasākumus, tostarp pseidonimizāciju;

- c) īpašo kategoriju personas dati tiek apstrādāti tā, lai nodrošinātu to drošību un aizsardzību, piemērojot atbilstošus aizsardzības pasākumus, tostarp stingru piekļuves kontroli un piekļuves dokumentēšanu, nolūkā novērst ļaunprātīgu izmantošanu un nodrošināt, ka piekļuve minētajiem personas datiem ir tikai pilnvarotām personām ar atbilstošiem pienākumiem konfidencialitātes jomā;
 - d) īpašo kategoriju personas datus nepārsūta, nenodod vai citādi nedara pieejamus citām pusēm;
 - e) īpašo kategoriju personas datus dzēš, tiklīdz neobjektivitāte ir novērsta vai ir pienākušas šo datu glabāšanas perioda beigas, atkarībā no tā, kas iestājas agrāk; un
 - f) ieraksti par apstrādes darbībām, kas veiktas saskaņā ar Regulām (ES) 2016/679 un (ES) 2018/1725 un Direktīvu (ES) 2016/680, ietver pamatojumu, kāpēc īpašo kategoriju personas datu apstrāde bija **absolūti** nepieciešama neobjektivitātes atklāšanai un novēršanai un kāpēc minēto mērķi nebija iespējams sasniegt, apstrādājot citus datus.
2. **■** Citu MI sistēmu un modeļu nodrošinātāji un uzturētāji un augsta riska MI sistēmu nodrošinātāji un uzturētāji ***ārkārtas gadījumos var apstrādāt īpašu kategoriju personas datus, ciktāl:***

- a) *šāda apstrāde ir absolūti nepieciešama, lai nodrošinātu neobjektivitātes atklāšanu un novēršanu, ņemot vērā iespējamu neobjektivitāti, kas var ietekmēt cilvēku veselību un drošību, negatīvi ietekmēt pamattiesības vai izraisīt diskrimināciju, kura aizliegta, ievērojot Savienības tiesību aktus, jo īpaši tad, ja izvaddati turpmākās darbībās tiek izmantoti kā ievaddati; un*
- b) *tiek piemēroti visi 1. punktā izklāstītie nosacījumi un aizsardzības pasākumi.*

Šis punkts nerada pienākumu atklāt un novērst šādu neobjektivitāti.”;

I

7) *regulas 5. pantu groza šādi:*

a) *panta 1. punkta pirmajā daļā iekļauj šādus apakšpunktus:*

“ba) tādas MI sistēmas laišana tirgū, nodošana ekspluatācijā vai lietošana, kas ģenerē reālistiskus attēlus, videomateriālus, audiomateriālus vai līdzīgus materiālus vai manipulē ar šādiem materiāliem, kuros attēlotas identificējamās fiziskas personas intīmās ķermeņa daļas vai identificējama fiziska persona attēlota iesaistīta nepārprotami seksuālā darbībā bez šīs personas brīvi sniegtas, konkrētas, apzinātas, viennozīmīgas un nepārprotamas piekrišanas šādu materiālu ģenerēšanai vai manipulēšanai ar tiem;

bb) tādas MI sistēmas laišana tirgū, nodošana ekspluatācijā vai lietošana, kas ģenerē materiālu vai manipulē ar to, vai darbību attēlojumu Direktīvas 2011/93/ES 2. panta c) un e) punkta nozīmē, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir piemērojama aizstāvība “bez tiesībām”;

b) pantā iekļauj šādus punktus:

“1.a Šā panta 1. punkta pirmās daļas ba) un bb) apakšpunkta nolūkā:

a) tādas MI sistēmas laišana tirgū vai nodošana ekspluatācijā, kas ģenerē 1. punkta pirmās daļas ba) vai bb) apakšpunktā minēto materiālu vai darbību attēlojumu, vai manipulē ar tiem, ir aizliegta tikai tad, ja:

i) minētā ģenerēšana vai manipulēšana ir MI sistēmas paredzētais nolūks; vai

- ii) *sistēmas projektējums, apmācība, arhitektūra, spējas vai uz lietotāju vērstās funkcijas padara minēto ģenerēšanu vai manipulāciju par pamatoti paredzamu un reproducējamu iznākumu, kas nepieprasa būtisku tehnisku modifikāciju, un sistēmai nav pamatotu un atbilstīgu tehniskās drošības pasākumu un citu aizsardzības pasākumu, lai ticami novērstu minēto ģenerēšanu vai manipulāciju, ņemot vērā pamatoti paredzamu nepareizu lietojumu, un novērstu novēroto vai paziņoto nepareizo lietojumu;*
 - b) *tādas MI sistēmas izmantošana, kas ģenerē 1. punkta pirmās daļas ba) un bb) apakšpunktā minēto materiālu vai darbību attēlojumu vai manipulē ar tiem, ir aizliegta tikai tad, ja uzturētājs sistēmu izmanto, lai ģenerētu vai manipulētu ar šādu materiālu vai sniegumu.*
- 1.b *Šā panta 1. punkta pirmās daļas ba) apakšpunkta nolūkos MI sistēma, kas manipulē materiālu tādā veidā, kas nepalielina jebkādu attēloto infīmo ķermeņa daļu atklātību vai nemaina jebkādu attēloto nepārprotami seksuālo darbību būtību, nav manipulācija.”;*

8) *regulas 6. pantā iekļauj šādus punktus:*

“1.a Šīs regulas, tostarp šā panta 1. punkta, vajadzībām MI sistēmas, ar kurām ir paredzēts tikai sniegt palīdzību lietotājam, optimizēt darbību, nodrošināt pakalpojumu efektivitāti, automatizāciju, ērtumu vai kvalitātes kontroli attiecībā uz aspektiem, kas nav saistīti ar drošību, nav kvalificējamās kā drošības sastāvdaļas.

1.b Neatkarīgi no 1.a punkta MI sistēmas, kuru atteice vai darbības traucējumi apdraudētu veselību un drošību, ir kvalificējamās kā drošības sastāvdaļas.

1.c Produktu, attiecībā uz kuru ir vajadzīgs trešās personas veikts atbilstības novērtējums tikai tādu risku dēļ, kas nav riski veselībai un drošībai, jo īpaši riski, kas saistīti ar radiofrekvenču spektra sadali vai elektromagnētiskajiem traucējumiem, kuri neietekmē veselību un drošību, neuzskata par tādu, kas atbilst 1. punkta b) apakšpunkta nosacījumam.”;

9) *regulas 10. pantu groza šādi:*

a) *panta 1. punktu aizstāj ar šādu:*

“1. Augsta riska MI sistēmas, kurās izmanto metodes, kas saistītas ar MI modeļu apmācīšanu ar datiem, izstrādā, pamatojoties uz mācību, validēšanas un testēšanas datu kopām, kas atbilst šā panta 2., 3. un 4. punktā un 4.a panta 1. punktā minētajiem kvalitātes kritērijiem, ikreiz, kad tiek izmantotas šādas datu kopas.”;

- b) panta 5. punktu svīturo;
- c) panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. Attiecībā uz tādu augsta riska MI sistēmu izstrādi, kurās netiek izmantotas metodes, kas paredz MI modeļu apmācīšanu, šā panta 2., 3. un 4. punktu un 4.a panta 1. punktu piemēro tikai testēšanas datu kopām.”;

- 10) regulas 11. panta 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Minēto tehnisko dokumentāciju sagatavo tā, lai apliecinātu, ka attiecīgā augsta riska MI sistēma atbilst šajā iedaļā noteiktajām prasībām, un valstu kompetentajām iestādēm un paziņotajām struktūrām skaidri un visaptveroši sniedz informāciju, kas nepieciešama, lai novērtētu MI sistēmas atbilstību minētajām prasībām. Tajā ir vismaz IV pielikumā izklāstītie elementi. ■ MVU, tai skaitā jaunuzņēmumi, **un** **MVKU** IV pielikumā norādītos tehniskās dokumentācijas elementus var iesniegt vienkāršotā veidā. Šajā nolūkā Komisija izveido vienkāršotu tehniskās dokumentācijas veidlapu, ņemot vērā ■ MVU, tai skaitā jaunuzņēmumu, **un** **MVKU** vajadzības. Ja ■ MVU, tai skaitā jaunuzņēmums, **vai** **MVKU** izvēlas IV pielikumā prasīto informāciju sniegt vienkāršotā veidā, tas izmanto šajā punktā minēto veidlapu. Paziņotās struktūras pieņem veidlapu atbilstības novērtēšanas nolūkos.”;

11) regulas 17. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Šā panta 1. punktā minēto aspektu īstenošana ir proporcionāla nodrošinātāja organizācijas lielumam, jo īpaši, ja nodrošinātājs ir **■** MVU, tai skaitā jaunuzņēmums, *vai* **MVKU**. Nodrošinātāji jebkurā gadījumā nodrošina tādu stingrības pakāpi un aizsardzības līmeni, kāds ir vajadzīgs, lai garantētu augsta riska MI sistēmu atbilstību šai regulai.”;

12) *regulas 25. pantu groza šādi:*

a) *panta 2. punktu aizstāj ar šādu:*

“2. *Ja iestājas 1. punktā minētie apstākļi, nodrošinātājs, kas MI sistēmu sākotnēji laidis tirgū vai nodevis ekspluatācijā, vairs netiek uzskatīts par minētās konkrētās MI sistēmas nodrošinātāju šīs regulas nolūkos.*

Minētais sākotnējais nodrošinātājs cieši sadarbojas ar jauniem nodrošinātājiem un dara pieejamu nepieciešamo informāciju un nodrošina saprātīgi sagaidāmu tehnisko piekļuvi un citu palīdzību, kas vajadzīga, lai izpildītu šajā regulā paredzētās prasības, jo īpaši attiecībā uz atbildmi augsta riska MI sistēmu atbilstības novērtējumam.

Jo īpaši, īstenojot otrajā daļā noteikto pienākumu, ja tas ir būtiski tajā norādītajiem nolūkiem:

- a) dara pieejamu tehnisko dokumentāciju, kas ir pietiekama, lai novērtētu atbilstību 16. pantā noteiktajām prasībām;*
- b) informē jaunos pakalpojumu sniedzējus par zināmiem ierobežojumiem un atteices veidiem; un*
- c) nodrošina jaunajiem pakalpojumu sniedzējiem mērķorientētu tehnisko piekļuvi, tostarp testēšanas un validēšanas nolūkā.*

Šo punktu nepiemēro gadījumos, kad sākotnējais nodrošinātājs ir skaidri norādījis, ka tā MI sistēma nav pārveidojama par augsta riska MI sistēmu un tādējādi uz to neattiecas pienākums sadarboties ar jaunajiem nodrošinātājiem un nodot dokumentāciju.";

- b) panta 4. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:*

“4. Pamatojoties uz vispāratzītiem jaunākajiem sasniegumiem, augsta riska MI sistēmas nodrošinātājs un trešā persona, kas piegādā MI sistēmu, MI modeli, rīkus, pakalpojumus, sastāvdaļas vai procesus, kuri tiek izmantoti vai integrēti augsta riska MI sistēmā, ar rakstisku vienošanos precizē nepieciešamo informāciju, spējas, tehnisko piekļuvi un citu palīdzību, lai augsta riska MI sistēmas nodrošinātājs varētu pilnībā izpildīt šajā regulā noteiktos pienākumus. Šo punktu nepiemēro trešām personām, kas dara pieejamus publiskus rīkus, pakalpojumus, procesus vai sastāvdaļas, kas nav vispārīga lietojuma MI modeļi ar bezmaksas un atvērtas piekļuves licenci.”;

13) regulas 27. pantu groza šādi:

a) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Ja kāds no šajā pantā paredzētajiem pienākumiem jau ir izpildīts ar novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību, kas veikts, ievērojot Regulas (ES) 2016/679 35. pantu vai Direktīvas (ES) 2016/680 27. pantu, uzturētājs, veicot šā panta 1. punktā minēto novērtējumu par ietekmi uz pamattiesībām, var iekļaut savstarpējas atsauces uz minētā novērtējuma par ietekmi uz datu aizsardzību attiecīgajām iedaļām vai tā attiecīgās daļas iekļaut novērtējumā par ietekmi uz pamattiesībām.”;

b) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. MI birojs izstrādā anketas veidni, tostarp izmantojot automatizētu rīku, lai atvieglotu uzturētājiem šajā pantā paredzēto pienākumu izpildi vienkāršotā veidā. Šī veidne attiecīgā gadījumā sniedz uzturētājiem iespēju iekļaut savstarpējas atsauces uz attiecīgajām iedaļām novērtējumā par ietekmi uz datu aizsardzību vai iekļaut attiecīgās tā daļas novērtējumā par ietekmi uz pamattiesībām, ievērojot 4. punktu.”;

14) regulas 28. pantā ■ pievieno šādus *punktus*:

“8. Paziņojošās iestādes, kas saskaņā ar šo regulu izraudzītas kā atbildīgas par MI sistēmām, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, ***nodrošina***, ka atbilstības novērtēšanas struktūrai, kas piesakās izraudzīšanai gan saskaņā ar šo regulu, gan I pielikuma A iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, tiek dota iespēja iesniegt vienotu pieteikumu un tiek piemērota ***vienotā*** novērtēšanas procedūrā, kas jāizraugās, ievērojot šo regulu un I pielikuma A iedaļā uzskaitītos Savienības saskaņošanas tiesību aktus, ja attiecīgie Savienības saskaņošanas tiesību akti paredz šādu vienotu pieteikumu un ***vienotu*** novērtēšanas procedūru. ***Minētajā nolūkā paziņojošās iestādes, kas izraudzītas, ievērojot šo regulu, un paziņojošās iestādes, kas izraudzītas, ievērojot I pielikuma A iedaļā uzskaitītos Savienības saskaņošanas tiesību aktus, sadarbojas novērtēšanā.***

Šajā punktā minēto vienoto pieteikšanās un ***vienoto*** novērtēšanas procedūru dara pieejamu arī paziņotajām struktūrām, kas jau ir izraudzītas, ievērojot I pielikuma A iedaļā uzskaitītos Savienības saskaņošanas tiesību aktus, ja minētās paziņotās struktūras piesakās izraudzīšanai, ievērojot šo regulu, ar noteikumu, ka attiecīgajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos šāda procedūra ir paredzēta.

Atbilstības novērtēšanas struktūrai, kas izraudzīta, ievērojot vairāk nekā vienu I pielikuma A iedaļā uzskaitīto Savienības saskaņošanas tiesību aktu, saskaņā ar šo regulu būtu jāiesniedz tikai viens pieteikums. Izraudzīšanās saskaņā ar šo regulu attiecas uz visiem I pielikuma A iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, attiecībā uz kuriem konkrētā atbilstības novērtēšanas struktūra ir izraudzīta.

Vienotā pieteikšanās un **vienotā** novērtēšanas procedūra novērš nevajadzīgu dublēšanos, pamatojas uz esošajām izraudzīšanās procedūrām saskaņā ar I pielikuma A iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem un nodrošina atbilstību gan prasībām, kas attiecas uz paziņotajām struktūrām saskaņā ar šo regulu, gan attiecīgajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem.

9. *Paziņojošā iestāde, kas izraudzīta, ievērojot I pielikuma A iedaļā uzskaitītos Savienības saskaņošanas tiesību aktus, ir arī paziņojošā iestāde attiecībā uz 8. punktā minētā vienotā pieteikuma iesniegšanu un vienotās novērtēšanas procedūru, ja vien dalībvalsts šīs regulas vajadzībām neizraugās citu paziņojošo iestādi.”;*

15) regulas 29. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Attiecībā uz paziņotajām struktūrām, kuras ir izraudzītas, ievērojot citus Savienības saskaņošanas tiesību aktus, visus dokumentus un sertifikātus, kas saistīti ar minēto izraudzīšanos, var izmantot, lai vajadzības gadījumā atbalstītu un paātrinātu to izraudzīšanās procedūru, kura paredzēta šajā regulā.

Paziņotās struktūras, kuras ir izraudzītas, ievērojot kādu no I pielikuma A iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, un kurām piemēro 28. panta 8. punktā minēto **vienoto** novērtēšanas procedūru, vienoto novērtēšanas pieteikumu iesniedz paziņojošajai iestādei, kas izraudzīta, ievērojot minētos Savienības saskaņošanas tiesību aktus.

Paziņotā struktūra atjaunina šā panta 2. un 3. punktā minēto dokumentāciju ikreiz, kad tiek veiktas attiecīgas izmaiņas, lai par paziņotajām struktūrām atbildīgā iestāde varētu pārraudzīt un pārbaudīt, vai tiek pastāvīgi nodrošināta atbilstība visām 31. pantā norādītajām prasībām.”;

16) regulas 30. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Paziņojošās iestādes paziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm katru 1. punktā minēto atbilstības novērtēšanas struktūru, pamatojoties uz XIV pielikumā minēto kodu, kategoriju un atbilstošo MI sistēmu veidu sarakstu un izmantojot Komisijas izstrādāto un pārvaldīto elektronisko paziņošanas rīku.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 97. pantu, lai, ņemot vērā tehnikas progresu, zināšanu attīstību vai jaunus zinātniskos pierādījumus, grozītu XIV pielikumu, pievienojot kodu, kategoriju un atbilstošo MI sistēmu veidu sarakstam jaunu kodu, MI sistēmas kategoriju vai veidu, no minētā saraksta svītrojot esošu MI sistēmas kodu, kategoriju vai veidu vai pārvietojot MI sistēmas kodu vai veidu no vienas kategorijas uz citu.”;

17) *regulas 40. panta 2. punktam pievieno šādu daļu:*

“Komisija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012²¹ un bez liekas kavēšanās pieprasa Eiropas standartizācijas organizācijām izstrādāt standartizācijas dokumentus, tostarp attiecīgā gadījumā saskaņotos standartus, lai atvieglotu vienlaicīgu atbilstību šīs regulas III nodaļas 2. un 3. iedaļā izklāstītajām prasībām un pienākumiem un nodrošinātu atbilstības prezumpciju attiecībā uz prasībām, kas noteiktas Savienības saskaņošanas tiesību aktos, kuri uzskaitīti šīs regulas I pielikumā.”;

18) *regulas 42. pantam pievieno šādu punktu:*

“3. Ja augsta riska MI sistēmas ietilpst Regulas (ES) 2024/2847 darbības jomā un ir izpildīti minētās regulas 12. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi, šādas sistēmas uzskata par atbilstošām šīs regulas 15. pantā noteiktajām kiberdrošības prasībām.”;

²¹ *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK, un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj>).*

19) regulas 43. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Attiecībā uz augsta riska MI sistēmām, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, sistēmas nodrošinātājs veic attiecīgu atbilstības novērtēšanas procedūru, kā prasīts saskaņā ar attiecīgajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem. Uz minētajām augsta riska MI sistēmām attiecas šīs nodaļas 2. iedaļā izklāstītās prasības, un tās ir daļa no minētā novērtējuma. Piemēro arī 17. pantā **un 3., 4.3., 4.4. un 4.5. punktā, 4.6. punkta piektajā daļā un VII pielikuma 5. punktā** izklāstītās kvalitātes vadības sistēmas novērtējumu.

Paziņotajām struktūrām, kuras paziņotas, kā paredzēts I pielikuma A iedaļā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos, tādas novērtēšanas nolūkos ir tiesības kontrolēt augsta riska MI sistēmu atbilstību šīs nodaļas 2. iedaļā izklāstītajām prasībām, ar noteikumu, ka minēto paziņoto struktūru atbilstība prasībām, kuras noteiktas 31. panta 4., 5., 10. un 11. punktā, ir novērtēta saistībā ar paziņošanas procedūru saskaņā ar attiecīgajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, **un to apliecina esošās paziņošanas ietvaros veiktais novērtējums**. Neskarot 28. pantu, šādas paziņotās struktūras, kas paziņotas saskaņā ar I pielikuma A iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, piesakās izraudzīšanai saskaņā ar šīs nodaļas 4. iedaļu līdz ... [18 mēneši no šīs grozošās regulas spēkā stāšanās].

Ja I pielikuma A iedaļā uzskaitītajā Savienības saskaņošanas tiesību aktā produkta ražotājam paredzēta iespēja ***paļauties uz*** atbilstības novērtējumu, ***kura veikšanā nav iesaistīta trešā persona***, ar noteikumu, ka šis ražotājs ir piemērojis visus saskaņotos standartus, kas ***nodrošina atbilstību*** visām attiecīgajām prasībām, minētais ražotājs var izmantot šo iespēju tikai tad, ja tas ir piemērojis arī saskaņotos standartus vai – attiecīgā gadījumā – 41. pantā minētās kopīgās specifikācijas, kas attiecas uz visām šīs nodaļas 2. iedaļā noteiktajām prasībām. ***Produkta klasificēšana par augsta riska MI sistēmu saskaņā ar 6. panta 1. punktu neietekmē tās atbilstības novērtēšanas procedūras izvēli, ko nodrošina tādu produktu ražotājiem, uz kuriem attiecas I pielikuma A iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, tostarp attiecīgā gadījumā iespēju paļauties uz saskaņotajiem standartiem. Šādu produktu ražotājiem nav jāizvēlas atbilstības novērtēšanas procedūra, kas ietver trešās personas veiktu atbilstības novērtēšanu, tikai tāpēc, ka produkts ietver augsta riska MI sistēmu kā drošības sastāvdaļu, ja tas nav prasīts I pielikuma A iedaļā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos.***

■ Ja uz augsta riska MI sistēmu attiecas I pielikuma A iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti un tā ietilpst vienā no III pielikumā uzskaitītajām kategorijām, sistēmas nodrošinātājs īsteno attiecīgo atbilstības novērtēšanas procedūru, kā prasīts attiecīgajos I pielikuma A iedaļā uzskaitītajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos.”;

20) regulas 50. panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. **Komisija** rosina un sekmē prakses kodeksu izstrādi Savienības līmenī, lai sekmētu ar mākslīgi ģenerēta vai manipulēta satura atklāšanu, atzīmēšanu un marķēšanu saistītu pienākumu efektīvu īstenošanu. Komisija, ***pilnībā ņemot vērā padomes viedokli***, saskaņā ar 56. panta 6. punktā noteikto procedūru novērtē, vai minēto prakses kodeksu ievērošana ir pietiekama ***šā panta 2. un 4. punktā*** noteiktā pienākuma izpildes nodrošināšanai. Ja Komisija uzskata, ka ***prakses*** kodekss nav piemērots, tā var pieņemt īstenošanas aktu, ar ko nosaka kopīgus noteikumus minēto pienākumu īstenošanai saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 98. panta 2. punktā.”;

21) regulas ***56. panta 6. punktu*** aizstāj ar šādu:

“6. Komisija un MI padome regulāri uzrauga un izvērtē to, cik lielā mērā dalībnieki sasniedz prakses kodeksu mērķus, kā arī to ieguldījumu šīs regulas pienācīgā piemērošanā. Komisija, stingri ievērojot padomes viedokli, novērtē, vai prakses kodeksi aptver 53. un 55. pantā paredzētos pienākumus, un regulāri uzrauga un izvērtē to mērķu sasniegšanu. Komisija publicē prakses kodeksu piemērotības novērtējumu .”;

22) regulas 57. pantu groza šādi:

a) *panta 1. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:*

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentās iestādes izveido vismaz vienu valsts līmeņa MI regulatīvo smilškasti, kura sāk darboties līdz 2027. gada 2. augustam. Minēto smilškasti var arī izveidot kopīgi ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Komisija var nodrošināt tehnisku atbalstu, konsultācijas un rīkus MI regulatīvo smilškastu izveidei un darbībai.”;

b) *panta 3. punktu aizstāj ar šādu:*

“3. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs var izveidot Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām paredzētu MI regulatīvo smilškasti. Šajā nolūkā atsauces uz valstu kompetentajām iestādēm šajā nodaļā uzskata par atsaucēm uz Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju.”;

c) *pantā iekļauj šādu punktu:*

“3.a MI birojs var izveidot MI regulatīvo smilškasti Savienības līmenī attiecībā uz MI sistēmām, kurām tiek piemērots 75. panta 1. punkts. Šajā nolūkā atsauces uz valstu kompetentajām iestādēm šajā nodaļā attiecīgā gadījumā uzskata par atsaucēm uz MI biroju. Minēto MI regulatīvo smilškasti izveido un uztur ciešā sadarbībā ar attiecīgajām kompetentajām iestādēm, jo īpaši tad, ja MI regulatīvajā smilškastē tiek uzraudzīta **atbilstība** Savienības tiesību aktiem, kas nav šī regula, un tiek nodrošināts, ka prioritāra piekļuve tai ir MVU, **tostarp jaunuzņēmumiem un MVKU.** ■

Savienības līmeņa MI regulatīvās smilškastes izveide, ko veic MI birojs, neskar dalībvalstu kompetenci izveidot un uzraudzīt MI regulatīvās smilškastes to uzraudzībā esošajām MI sistēmām.”;

d) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Saskaņā ar šo pantu izveidotās MI regulatīvās smilškastes nodrošina kontrolētu vidi, kas rosina inovāciju un sekmē inovatīvu MI sistēmu izstrādi, apmācību, testēšanu un validēšanu ierobežotu laikposmu pirms to laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā atbilstīgi konkrētam smilškastes plānam, par kuru vienojušies nodrošinātāji vai potenciālie nodrošinātāji un kompetentās **iestādes**, garantējot, ka ir ieviesti atbilstoši aizsardzības pasākumi. Šādās smilškastēs var veikt testēšanu reālos apstākļos, kura notiek to uzraudzībā. Attiecīgā gadījumā smilškastes plānā iekļauj 60. un 60.a pantā minēto testēšanas reālos apstākļos plānu.”;

e) panta 9. punkta e) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“e) sekmēt un paātrināt MI sistēmu piekļuvi Savienības tirgum, jo īpaši tad, ja tās nodrošina MVU, tostarp jaunuzņēmumi **un MVKU**.”

f) ***panta 10. punktu aizstāj ar šādu:***

“10. *Valstu kompetentās iestādes nodrošina, ka tādā mērā, cik inovatīvās MI sistēmas ietver personas datu apstrādi vai citādi ir tādu citu valsts iestāžu vai kompetento iestāžu uzraudzībā, kas sniedz vai atbalsta piekļuvi datiem, kompetentās datu aizsardzības iestādes un minētās citas valstu vai kompetentās iestādes ir saistītas ar MI regulatīvās smilškastes darbību un ir iesaistītas minēto aspektu uzraudzībā, ciktāl to paredz to attiecīgie uzdevumi un pilnvaras.*”;

g) panta 14. punktu aizstāj ar šādu:

“14. “Valstu kompetentās iestādes, *Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs un MI birojs vajadzības gadījumā un savu kompetenču ietvaros* koordinē savas darbības un sadarbojas MI padomes satvarā. Tie *var* atbalstīt MI regulatīvo smilškastu kopīgu izveidi un darbību, tai skaitā dažādās nozarēs, *un apmaiņu ar paraugpraksi par saistītiem jautājumiem.*”;

23) regulas 58. panta 1. punkta pirmo daļu groza šādi:

a) ievaddaļu aizstāj ar šādu:

“1. Lai nepieļautu sadrumstalotību Savienībā, Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros sīki norāda MI regulatīvo smilškastu izveides, izstrādes, ieviešanas, darbības, pārvaldības un uzraudzības kārtību. Minētajos īstenošanas aktos iekļauj kopīgus principus šādos jautājumos:”;

b) punktam pievieno šādu apakšpunktu:

“d) sīki izstrādāti noteikumi, kas piemērojami 57. pantā minēto MI regulatīvo smilškastu pārvaldībai, tai skaitā *attiecīgā gadījumā attiecībā uz* kompetento *datu aizsardzības* iestāžu *iesaistīšanos un uzraudzību* un koordināciju un sadarbību valsts un Savienības līmenī.”;

24) regulas 60. pantu groza šādi:

a) panta 1. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“1. Augsta riska MI sistēmu testēšanu reālos apstākļos ārpus MI regulatīvajām smilškastēm var veikt III pielikumā uzskaitīto vai I pielikuma A iedaļā uzskaitīto Savienības saskaņošanas tiesību aktu aptverto augsta riska MI sistēmu nodrošinātāji vai potenciālie nodrošinātāji, ievērojot šā panta prasības un šajā pantā minēto testēšanas reālos apstākļos plānu un neskarot 5. pantā paredzētos aizliegumus.”;

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Nodrošinātāji vai potenciālie nodrošinātāji III pielikumā minēto vai I pielikuma A iedaļā uzskaitīto Savienības saskaņošanas tiesību aktu aptverto augsta riska MI sistēmu testēšanu reālos apstākļos var veikt jebkurā laikā pirms augsta riska MI sistēmas laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā paši vai partnerībā ar vienu vai vairākiem uzturētājiem vai potenciālajiem uzturētājiem.”;

25) regulā iekļauj šādu pantu:

“60.a pants

Tādu augsta riska MI sistēmu testēšana reālos apstākļos ārpus MI regulatīvajām smilškastēm, uz kurām attiecas I pielikuma B iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti

1. ***Dalībvalstis*** saskaņā ar šo pantu ***var atļaut*** augsta riska MI sistēmu testēšanu reālos apstākļos ārpus MI regulatīvajām smilškastēm **■** veikt tādu MI iespējamu produktu nodrošinātājiem vai potenciāliem nodrošinātājiem, uz kuriem attiecas I pielikuma B iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, ***lai novērtētu un verificētu minēto sistēmu atbilstību 8. līdz 15. pantā noteiktajām prasībām.***

■

2. ***Dalībvalstis, kas izvēlas atļaut 1. punktā minēto testēšanu, atsevišķi vai kopā pieņem satvaru testēšanai reālos apstākļos.***
3. ***Katra dalībvalsts paziņo Komisijai par jebkuru savu pieņemto testēšanas reālos apstākļos satvaru, pirms tas tiek īstenots. Tas neietekmē Komisijas kompetenci, kas tai piešķirta saskaņā ar I pielikuma B iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem.***

4. Dalībvalstis, *kas ir pieņēmušas testēšanas reālos apstākļos satvarus, nodrošina, ka attiecīgās valstu kompetentās iestādes, attiecīgās iestādes un publiskās iestādes, kas atbildīgas par infrastruktūru un produktiem, uz kuriem attiecas I pielikuma B iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti, kā arī par šīs infrastruktūras un produktu ekspluatāciju, cieši un godprātīgi sadarbojas un novērš visus praktiskos šķēršļus, tostarp saistībā ar procedūras noteikumiem, kas vajadzības gadījumā nodrošina piekļuvi fiziskajai publiskajai infrastruktūrai, lai sekmīgi īstenotu minētos testēšanas reālos apstākļos satvarus un testētu MI iespējamus produktus, uz kuriem attiecas I pielikuma B iedaļā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti.*
5. Testēšanas reālos apstākļos **satvaros** ■ *nosaka prasības, saskaņā ar kurām veic testēšanu reālos apstākļos. Minētie satvari:*
- a) *ietver obligāta testēšanas reālos apstākļos plāna nodrošināšanu, par ko vienojas nodrošinātājs vai potenciālais nodrošinātājs un valsts kompetentā iestāde vai attiecīgā iestāde saskaņā ar I pielikuma B iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem;*
 - b) *nodrošina atbilstību prasībām, kas noteiktas 60. panta 2. un 3. punktā, 4. punkta d)–j) apakšpunktā un 5.–9. punktā, kur jebkura atsauce uz tirgus uzraudzības iestādēm minētajos noteikumos uzskatāma par atsauci uz valsts kompetento iestādi vai attiecīgā gadījumā attiecīgo pilnvaroto iestādi saskaņā ar I pielikuma B iedaļā uzskaitītajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem;*

- c) *ietver efektīvus pārvaldības un pārskatatbildības pasākumus;*
- d) *nodrošina augstu cilvēku veselības un drošības, kā arī pamattiesību aizsardzības līmeni.*

6. *Testēšana reālos apstākļos atbilst piemērojamajiem noteikumiem, kas izklāstīti Savienības saskaņošanas tiesību aktos, kuri uzskaitīti I pielikuma B iedaļā. Jebkuras minētajos noteikumos paredzētās prasības neietekmē šā panta piemērošanu, ciktāl tas nepieciešams, lai varētu veikt 1. punktā minēto testēšanu.*

■ ”

26) regulas 63. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. “MVU, tai skaitā jaunuzņēmumi, var atsevišķus 17. pantā prasītās kvalitātes vadības sistēmas elementus ieviest praksē vienkāršotā veidā, **ja šiem uzņēmumiem nav partneruzņēmumu vai saistītu uzņēmumu Ieteikuma 2003/361/EK nozīmē.** Minētajā nolūkā Komisija izstrādā pamatnostādnes par kvalitātes vadības sistēmas elementiem, ko var ieviest praksē vienkāršotā veidā, ņemot vērā MVU vajadzības un neietekmējot aizsardzības līmeni vai vajadzību ievērot prasības attiecībā uz augsta riska MI sistēmām.”;

27) *regulas 64. pantam pievieno šādu punktu:*

“3. *Neskarot budžeta procedūru, MI birojam piešķir pietiekamus resursus, lai tas varētu efektīvi pildīt savus pienākumus un īstenot savas pilnvaras attiecībā uz šīs regulas izpildi.”;*

28) regulas 69. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Dalībvalstīm var prasīt maksu par ekspertu sniegtajām konsultācijām un atbalstu saskaņā ar likmi, kas ir līdzvērtīga Komisijai piemērojamajai atlīdzības maksai, ievērojot 68. panta 1. punktā minēto īstenošanas aktu.”;

■

29) regulas 70. panta 8. punktu aizstāj ar šādu:

“8. Valstu kompetentās iestādes var sniegt norādījumus un konsultācijas par šīs regulas īstenošanu, jo īpaši ■ MVU, tai skaitā jaunuzņēmumiem, *un MVKU*, attiecīgi ņemot vērā MI padomes un Komisijas norādījumus un ieteikumus. Ja valstu kompetentās iestādes plāno sniegt norādījumus un konsultācijas attiecībā uz MI sistēmu jomās, uz kurām attiecas citi Savienības tiesību akti, tās vajadzības gadījumā apspriežas ar attiecīgajām valstu kompetentajām iestādēm, kas par tādām noteiktas minētajos Savienības tiesību aktos.”;

30) regulas 72. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Pēctirgus pārraudzības sistēmas pamatā ir pēctirgus pārraudzības plāns. Pēctirgus pārraudzības plāns ir IV pielikumā minētās tehniskās dokumentācijas daļa. Komisija, *pilnībā ņemot vērā padomes viedokli, līdz 2027. gada 2. septembrim* pieņem norādījumus par pēctirgus uzraudzības plānu, *tostarp apstiprina attiecīgu veidni*.”;

31) regulas 75. pantu groza šādi:

a) virsrakstu aizstāj ar šādu:

“Tirgus uzraudzība un MI sistēmu kontrole, un savstarpēja palīdzība”;

b) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. MI birojam ir ekskluzīva kompetence uzraudzīt **■** un panākt šajā regulā paredzēto pienākumu izpildi attiecībā uz **šādām MI sistēmām**:

a) MI sistēmas, kuru pamatā ir vispārīga lietojuma MI modeļi, ja modeļi un sistēmu izstrādā viens un tas pats nodrošinātājs vai nodrošinātāji, kas ietilpst tajā pašā uzņēmumā, kurā darbojas arī minētais nodrošinātājs, izņemot:

i) MI sistēmas, kas saistītas ar produktiem, uz kuriem attiecas I pielikumā uzskaitītie Savienības saskaņošanas tiesību akti;

ii) MI sistēmas, kas minētas III pielikuma 2. punktā;

iii) MI sistēmas, ko nodrošina tiesībaizsardzības iestādes, robežu pārvaldības iestādes un finanšu iestādes, ciktāl uz minētajām MI sistēmām attiecas 74. panta 6. punkts; un

iv) MI sistēmas, kas minētas III pielikuma 8. punktā attiecībā uz tiesvedību;

- b) *MI sistēmas, kas ir daļa no ļoti lielas tiešsaistes platformas vai ir integrētas šādā platformā, kura saskaņā ar Regulu (ES) 2022/2065 atzīta par ļoti lielu tiešsaistes platformu.*

Pirmajā daļā minētā ekskluzīvā kompetence attiecas uz minēto sistēmu nodrošinātājiem. To piemēro minēto sistēmu uzturētājiem tikai tad, ja tie ir arī nodrošinātāji vai ietilpst tajā pašā uzņēmumā, kurā darbojas arī nodrošinātājs.”;

- c) *pantā iekļauj šādus punktus:*

“1.a Atkāpjoties no 73. panta, augsta riska MI sistēmu, kas ir MI biroja kompetencē, nodrošinātāji, ievērojot šā panta 1. punktu, ziņo MI birojam par jebkādiem nopietniem incidentiem. 73. panta 2. līdz 9. punktu piemēro mutatis mutandis. MI birojs nekavējoties nosūta attiecīgo informāciju tās dalībvalsts tirgus uzraudzības iestādei, kuras teritorijā atrodas nodrošinātājs vai tā juridiskais pārstāvis.

- 1.b** Šīs regulas piemērošanā iesaistītās iestādes aktīvi sadarbojas ar MI biroju *un sniedz MI birojam nepieciešamo palīdzību tā pilnvaru īstenošanai, tostarp vajadzības gadījumā saistībā ar pārbaudēm vai citiem izpildes pasākumiem, kas tiek veikti dalībvalsts teritorijā. Šajā nolūkā minētajām iestādēm, ievērojot piemērojamās valsts procedūras, ir pilnvaras, kas paredzētas šajā regulā un Regulā (ES) 2019/1020, un attiecīgā gadījumā tikai tiktāl, cik tas ir nepieciešams to uzdevumu izpildei saskaņā ar šo punktu.*
- 1.c** *Veicot izmeklēšanas vai izpildes darbības dalībvalsts teritorijā, kuras ietver piekļuvi publiskās iestādes datiem vai MI sistēmai, MI birojam palīdz attiecīgā tirgus uzraudzības iestāde.*
- 1.d** *Pirms pieņemt lēmumu, kas aizliegtu vai ierobežotu to, ka MI sistēma tiek darīta pieejama vai nodota ekspluatācijā valsts tirgū, vai lēmumu izņemt vai atsaukt MI sistēmu no šāda tirgus, MI birojs bez liekas kavēšanās paziņo tirgus uzraudzības iestādei, kuras kompetencē ir minētais tirgus, par savu nodomu pieņemt šādu lēmumu. MI birojs attiecīgā gadījumā apspriežas ar šīs regulas piemērošanā iesaistītajām iestādēm par visiem jautājumiem, kas saistīti ar šīs regulas piemērošanu un izpildi.*

1.e Pirms šā panta 1. punktā minēto MI sistēmu laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā MI birojam ir jānodrošina, lai tiktu veikti šo MI sistēmu atbilstības novērtējumi un testi, ja tās ir klasificētas kā augsta riska sistēmas un tām, ievērojot 43. pantu, ir vajadzīgs trešās personas veikts atbilstības novērtējums. Minētajos testos un novērtējumos pārbauda, vai sistēmas atbilst attiecīgajām šīs regulas prasībām un vai tās var laist tirgū vai nodot ekspluatācijā Savienībā saskaņā ar šo regulu. Komisija minēto testu vai novērtējumu veikšanu uztic paziņotajām struktūrām, kas izraudzītas saskaņā ar šo regulu, un tādā gadījumā paziņotā struktūra rīkojas Komisijas vārdā. Ja paziņotā struktūra, kurai Komisija saskaņā ar šo punktu ir deleģējusi uzdevumus, tos pienācīgi neveic, Komisija var nekavējoties atsaukt deleģēšanu.

Maksu par testēšanas un novērtēšanas darbībām iekasē no augsta riska MI sistēmas nodrošinātāja, kurš Komisijai ir iesniedzis pieteikumu par trešās personas veiktu atbilstības novērtēšanu. Nodrošinātājs sedz izmaksas, kas saistītas ar pakalpojumiem, kuru sniegšanu Komisija saskaņā ar šo pantu uzticējusi paziņotajām struktūrām, maksājumu veicot tieši paziņotajai struktūrai.”;

d) iekļauj šādu punktu:

2.a *Ja tirgus uzraudzības iestādei ir pienācīgi pamatoti un pietiekami iemesli aizdomām, ka šā panta 1. punktā minētais MI sistēmas nodrošinātājs vai uzturētājs ir pārkāpis šīs regulas noteikumus, tā ar attiecīgā vienotā kontaktpunkta, kas izraudzīts saskaņā ar 70. panta 2. punktu, starpniecību var pieprasīt MI birojam izvērtēt attiecīgo jautājumu, lai veiktu nepieciešamos uzraudzības un izpildes panākšanas pasākumus nolūkā nodrošināt tūlītēju atbilstību šai regulai. Šādu pieprasījumu pienācīgi pamato un tajā norāda vismaz:*

- a) *attiecīgā nodrošinātāja vai uzturētāja nosaukumu;*
- b) *attiecīgo faktu aprakstu, iespējamo pārkāpto šīs regulas noteikumu uzskaitījumu un jebkādas pamatotas un pietiekamus iemeslus aizdomām par pārkāpumu, tostarp attiecīgā gadījumā iespējamā pārkāpuma negatīvās ietekmes aprakstu;*
- c) *tirgus uzraudzības iestādi, kas iesniedz pieprasījumu.*

MI birojs pilnībā ņem vērā pieprasījumu, savukārt tirgus uzraudzības iestāde aktīvi sadarbojas un sniedz MI birojam nepieciešamo palīdzību tā pilnvaru īstenošanai saskaņā ar 1.a punktu.

MI birojs bez nepamatotas kavēšanās un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pieprasījuma saņemšanas informē vienoto kontaktpunktu par savu nodomu īstenot savas pilnvaras saskaņā ar 75.a pantu vai par savu pilnvaru neīstenošanas iemesliem. Ja MI birojs nolemj īstenot savas pilnvaras saskaņā ar 75.a pantu, tas periodiski informē minēto vienoto kontaktpunktu par būtiskām norisēm procedūrā un šādas procedūras iznākumu, neizpaužot nekādu konfidenciālu informāciju.”;

32) *iekļauj šādus pantus:*

“75.a pants

MI biroja uzraudzības un izpildes panākšanas pilnvaras

1. *Pildot uzraudzības un izpildes panākšanas uzdevumus, kas noteikti šīs regulas 75. panta 1. punktā, MI birojam ir tirgus uzraudzības iestādes pilnvaras, kas paredzētas šajā sadaļā un Regulas (ES) 2019/1020 14. panta 4. punktā un 16. panta 3. punktā. Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1020 15. pantu MI birojs ir pilnvarots pilnībā atgūt no attiecīgā operatora visas izmaksas, kas saistītas ar tā uzraudzības un izpildes darbībām attiecībā uz neatbilstības gadījumiem, tostarp cilvēkresursu un tehnisko resursu izmaksas. Mutatis mutandis piemēro Regulas (ES) 2019/1020 17. pantā paredzētos noteikumus.*

2. *Ja MI birojam ir pamatots iemesls aizdomām par šīs regulas 75. panta 1. punktā minētās MI sistēmas nodrošinātāja vai uzturētāja neatbilstību šai regulai, tas var pieņemt lēmumu sākt izmeklēšanu par minēto neatbilstību saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1020 14. panta 4. punkta f) apakšpunktu. Uzsākot šādu izmeklēšanu, MI birojs par to paziņo attiecīgās MI sistēmas operatoram. MI birojs šā panta 1. punktā minētās pilnvaras var īstenot pēc savas iniciatīvas vai pēc tādas sūdzības saņemšanas kura iesniegta, ievērojot šīs regulas 85. pantu, pat pirms izmeklēšanas, kas tiek veikta, ievērojot Regulas (ES) 2019/1020 14. panta 4. punkta f) apakšpunktu, sākšanas.*

Ja tirgus uzraudzības iestādei ir pamats aizdomām, ka 75. panta 1. punktā minētās MI sistēmas nodrošinātājs vai uzturētājs neievēro šīs regulas prasības, tā var nosūtīt MI birojam pieprasījumu novērtēt šo jautājumu.

3. *MI birojs var īstenot Regulas (ES) 2019/1020 14. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktā un šīs regulas 74. panta 12. un 13. punktā uzskaitītās pilnvaras ar vienkāršu pieprasījumu vai lēmumu.*

Pieprasot informāciju, MI birojs norāda pieprasījuma juridisko pamatu un mērķi, precizē, kāda informācija ir vajadzīga, un nosaka termiņu, kurā informācija ir jāsniedz. Vienkārša pieprasījuma gadījumā MI birojs papildus norāda, ka, lai gan adresātam nav pienākuma sniegt pieprasīto informāciju, tā brīvprātīgas atbildes gadījumā sniegtajai informācijai jābūt pareizai un tā nedrīkst būt maldinoša, kā arī MI birojs norāda iespējamās naudas sodus, kas par nepareizas vai maldinošas informācijas sniegšanu paredzēti 99. panta 5. punktā. Ja pieprasījums ir ietverts lēmumā, MI birojs papildus norāda 99. panta 5. punktā paredzētos naudas sodus par nepareizas, nepilnīgas vai maldinošas informācijas sniegšanu un norāda tiesības uz lēmuma pārskatīšanu Eiropas Savienības Tiesā. MI birojs nosūta pieprasījuma kopiju tās dalībvalsts tirgus uzraudzības iestādei, kuras teritorijā atrodas operators vai tā juridiskais pārstāvis.

4. *Lai veiktu šajā iedaļā noteiktos uzdevumus, MI birojs var veikt visas nepieciešamās attālinātās pārbaudes vai pārbaudes uz vietas saskaņā ar pilnvarām, kas noteiktas Regulas (ES) 2019/1020 14. panta 4. punkta d) un e) apakšpunktā un šīs regulas 74. panta 5. punktā. Veicot pārbaudi, MI birojs informē attiecīgo nodrošinātāju par izmeklēšanas priekšmetu un mērķi, šīs regulas 99. panta 5. punktā minētajām attiecīgajiem naudas sodiem un tiesībām uz lēmuma pārskatīšanu Eiropas Savienības Tiesā. Pirms pārbaudes veikšanas MI birojs informē tās dalībvalsts tirgus uzraudzības iestādi, kuras teritorijā atrodas operators vai tā juridiskais pārstāvis.*

Šādas pārbaudes laikā MI biroja amatpersonas ir pilnvarotas:

- a) piekļūt jebkurām attiecīgā operatora uzņēmuma telpām, zemesgabaliem vai nekustamajiem īpašumiem, kas atrodas Savienībā;*
- b) pārbaudīt visus grāmatvedības pārskatus, datus un pārējos materiālus, kas vajadzīgi to uzdevumu izpildei, neatkarīgi no tā, kādā veidā šī informācija tiek glabāta;*
- c) jebkādā veidā saņemt vai iegūt grāmatvedības uzskaites dokumentu, datu un citu dokumentu kopijas vai izvilkumus;*

- d) lūgt jebkuru pārbaudāmo personu, kā arī tās pārstāvjus vai darbiniekus sniegt mutiskus vai rakstiskus paskaidrojumus par faktoriem vai dokumentiem, kas attiecas uz pārbaudes priekšmetu un mērķi, un šīs atbildes reģistrēt;*
- e) aizzīmogot jebkuras uzņēmuma telpas un grāmatvedības vai citus dokumentus tik ilgi un tādā apjomā, cik vajadzīgs pārbaudes veikšanai.*

Ja MI birojs konstatē, ka fiziska persona vai juridiskas personas pārstāvji pretojas pārbaudei vai to kavē, attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde sniedz nepieciešamo atbalstu, vajadzības gadījumā lūdzot policijas vai līdzvērtīgas izpildiestādes palīdzību, lai nodrošinātu iespēju veikt plānoto pārbaudi uz vietas.

Ja uzņēmuma telpu, zemesgabala vai nekustamā īpašuma pārbaudei uz vietas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir vajadzīga tiesu iestādes atļauja, MI birojs iesniedz pieteikumu šādas atļaujas saņemšanai. MI birojs var iesniegt pieteikumu šādas atļaujas saņemšanai arī piesardzības nolūkos. Ja tiek pieprasīta šāda atļauja, valsts tiesu iestāde nekavējoties pārlicinās, ka paredzētie piespiedu pasākumi nav ne patvaļīgi, ne pārmērīgi, ņemot vērā izmeklēšanas vai pārbaudes priekšmetu un dokumentus, ko MI birojs iesniedzis kopā ar lēmumu. Pārbaudot piespiedu pasākumu samērīgumu, valsts tiesu iestāde var pieprasīt MI birojam detalizētu paskaidrojumu, jo īpaši par iemesliem, kas MI birojam radījuši pamatu aizdomām, ka ir izdarīts šīs regulas pārkāpums, un par iespējamā pārkāpuma smagumu, kā arī attiecīgā gadījumā par tās personas iesaistes raksturu, uz kuru attiecas minētie piespiedu pasākumi. Valsts tiesu iestāde nepārskata izmeklēšanas vai pārbaudes nepieciešamību un nepieprasa sniegt MI biroja lietas materiālos esošo informāciju. Saskaņā ar Līgumiem MI biroja lēmuma likumību var pārskatīt tikai Eiropas Savienības Tiesa.

5. *Pēc MI biroja pieprasījuma dalībvalsts kompetentā tirgus uzraudzības iestāde savā teritorijā MI biroja vārdā un tā interesēs var veikt jebkādu izmeklēšanu, pārbaudi vai citu faktu vākšanas pasākumu, lai noteiktu, vai ir pārkāpta šī regula. Dalībvalstu kompetento iestāžu amatpersonas, kas ir atbildīgas par šādu izmeklēšanu, pārbaudi vai faktu vākšanas pasākumu veikšanu, kā arī to pilnvarotas vai ieceltas personas īsteno savas pilnvaras saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem.*

6. *Papildus šā panta 1. punktā noteiktajām pilnvarām MI birojs, īstenojot 75. panta 1. punktā minēto kompetenci, var:*
- a) *uzdot operatoriem sniegt piekļuvi savām MI sistēmām un paskaidrojumus par tām;*
 - b) *uzlikt operatoram pienākumu glabāt visus datus un dokumentus, ko uzskata par vajadzīgiem, lai novērtētu šajā regulā noteikto pienākumu īstenošanu un izpildi.*
7. *Lai palīdzētu MI birojam uzraudzīt šīs regulas attiecīgo noteikumu efektīvu īstenošanu un ievērošanu un nodrošinātu tam īpašās zināšanas vai kompetenci saskaņā ar 75. panta 1. punktu, MI birojs ar attiecīgās iestādes piekrišanu var izraudzīties neatkarīgus ārējos ekspertus un revidentus, kā arī ekspertus, izmeklēšanas grupas un revidentus no dalībvalsts kompetentajām iestādēm. Šādu uzraudzības darbību rezultātā iegūto informāciju dara zināmu attiecīgajām dalībvalstu kompetentajām iestādēm.*
8. *Saskaņā ar šo pantu apkopoto informāciju izmanto vienīgi šīs regulas mērķiem.*

75.b pants

Saistības

Ja 75.a panta 2. punktā norādītās tiesvedības laikā attiecīgais operators apņemas nodrošināt šīs regulas attiecīgo noteikumu ievērošanu, MI birojs var pieņemt lēmumu, ar kuru attiecīgajam operatoram uzliek minētās saistības un pasludina, ka nav pamata turpmākai rīcībai. MI birojs pēc pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas var atsākt procedūru šādos gadījumos:

- a) ir būtiski mainījušies fakti, uz kuriem tika balstīts lēmums;*
- b) operators neievēro savas saistības; vai*
- c) lēmums tika balstīts uz nepilnīgu, nepareizu vai maldinošu informāciju, kuru bija sniedzis attiecīgais operators.*

Ja MI birojs uzskata, ka attiecīgajam operatoram piedāvātās saistības nespēj nodrošināt šīs regulas attiecīgo noteikumu ievērošanu, tas ar pamatotu lēmumu noraida šīs saistības un noslēdz procedūru.

75.c pants

Neatbilstība, naudas sodi un periodiski soda maksājumi

- 1. Ja MI birojs konstatē, ka operators, uz kuru attiecas 75. panta 1. punkts, neievēro attiecīgos šīs regulas noteikumus vai saistības, kas padarītas saistošas, ievērojot 75.b pantu, tas pieņem lēmumu, ar ko konstatē šādu neatbilstību.**
- 2. Pirms lēmuma pieņemšanas saskaņā ar 1. punktu MI birojs attiecīgajam operatoram paziņo savus provizoriskos konstatējumus. Provizoriskajos konstatējumos MI birojs paskaidro, kādus pasākumus tā ieskatā attiecīgais operators veic vai kādi pasākumi tam būtu jāveic, lai efektīvi novērstu provizoriskajos konstatējumos norādīto neatbilstību.**
- 3. Saskaņā ar šā panta 1. punktu pieņemtajā lēmumā MI birojs attiecīgā gadījumā uzdod attiecīgajam operatoram veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas noteikumiem saprātīgā termiņā, kas paredzēts minētajā lēmumā, un sniegt informāciju par to, kādus pasākumus šis operators paredz veikt, lai izpildītu lēmumu. Attiecīgais operators iesniedz MI birojam to pasākumu aprakstu, kurus tas ir veicis, lai nodrošinātu atbilstību lēmumam. Pirms jebkāda pasākuma pieprasīšanas MI birojs var iesaistīties strukturētā dialogā ar attiecīgās MI sistēmas operatoru. Šā dialoga laikā operators var ierosināt saistības saskaņā ar 75.b pantu.**

4. *Atbilstīgi šā panta 1. punktam pieņemtu lēmumu var papildināt ar sodiem, kas paredzēti 99. panta 3. līdz 7. punktā, un šajos punktos paredzētos noteikumus mutatis mutandis piemēro MI birojam, tam pildot 75. panta 1. punktā minētos uzraudzības un izpildes uzdevumus.*

Jo īpaši 99. panta 4. punktā minētos administratīvos naudas sodus piemēro, ja:

- a) tiek pārkāpts kāds no šīs regulas piemērojamiem noteikumiem, tostarp 99. panta 4. punktā neuzskaitītie noteikumi;*
- b) nav izpildīti lēmumi vai veikti pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1020 14. panta 4. punktā vai 16. panta 3. punktā uzskaitītajām pilnvarām, kā arī nav izpildīti lēmumi vai veikti pasākumi, kas norādīti šīs regulas 75.a pantā;*
- c) nav izpildītas saistības, kas ar lēmumu ir noteiktas par saistošām saskaņā ar 75.b pantu.*

Par nepareizas, nepilnīgas vai maldinošas informācijas sniegšanu MI birojam, atbildot uz pieprasījumu, piemēro administratīvus naudas sodus, kā minēts 99. panta 5. punktā.

5. *MI birojs var pieņemt lēmumu, ar ko piemēro periodiskus soda maksājumus, lai liktu operatoriem, kuru MI sistēmas, ievērojot 75. panta 1. punktu, ir tā kompetences jomā, veikt šādas darbības:*

- a) ļaut veikt izmeklēšanu;*
- b) sniegt informāciju, kas pieprasīta ar lēmumu, kurš pieņemts atbilstīgi 75.a pantam;*

- c) ļaut veikt pārbaudi, kas noteikta ar lēmumu, kurš pieņemts, ievērojot 75.a panta 4. punktu;*
- d) sniegt pareizas vai pilnīgas atbildes vai paskaidrojumus saistībā ar pārbaudi, kas pieprasīta ar lēmumu, ievērojot 75.a panta 4. punktu;*
- e) izpildīt korektīvos pasākumus, ko pieprasīts veikt, ievērojot Regulas (ES) 2019/1020 16. pantā uzskaitītās pilnvaras;*
- f) pildīt saistības, kas noteiktas par juridiski saistošām ar lēmumu, ievērojot 75.b pantu; vai*
- g) izpildīt lēmumu, ievērojot šā panta 1. punktu.*

Minētie soda maksājumi ir iedarbīgi un samērīgi un attiecīgā gadījumā nepārsniedz 5 % no dienas vidējiem ienākumiem vai pasaules mēroga gada apgrozījuma iepriekšējā finanšu gadā par katru dienu, ko aprēķina no lēmumā noteiktās dienas.

- 6. Eiropas Savienības Tiesai ir neierobežota jurisdikcija pārskatīt lēmumus, ar ko MI birojs, ievērojot šo pantu, ir piemērojis naudas sodu vai periodisku soda maksājumu. Tā var atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto naudas sodu vai periodisko soda maksājumu.*
- 7. Līdzekļus, kas iegūti, uzliekot naudas sodus vai periodiskus soda maksājumus, ievērojot šo pantu, iemaksā Savienības vispārējā budžetā.*

8. *Uz MI biroja pilnvarām, kas tam piešķirtas saskaņā ar šo pantu, attiecas piecu gadu noilguma termiņš. Noilguma termiņu sāk skaitīt no dienas, kurā ir noticis pārkāpums. Tomēr, ja pārkāpumi turpinās vai tiek izdarīti atkārtoti, noilgumu skaita no pārkāpuma beigu dienas.*

MI biroja pilnvarām izpildīt lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, piemēro piecu gadu noilguma termiņu. Noilguma termiņu sāk skaitīt no dienas, kurā lēmums kļūst galīgs.

Īstenošanas aktā, kas minēts 75.d panta 3. punktā, precizē šā punkta pirmo un otro daļu, tostarp apstākļus, kādos noilguma termiņi tiek pārtraukti.

9. *Ja MI birojs konstatē, ka nav pamata pieņemt lēmumu par neatbilstību, tas ar lēmumu izbeidz procedūru. Minēto lēmumu piemēro nekavējoties.*

75.d pants

Aizsardzības pasākumi un sīkāki precizējumi

1. *Operatoriem, kuri ietilpst MI biroja kompetencē, saskaņā ar šīs regulas 75. panta 1. punktu mutatis mutandis piemēro Regulas (ES) 2019/1020 18. pantu, neskarot konkrētākas procesuālās tiesības, kas paredzētas šajā regulā.*

2. *Procedūrās pilnībā ievēro operatoru tiesības uz aizstāvību un piekļuvi lietas materiāliem, ja uz tiem attiecas 75.panta 1. punkts. Ņemot vērā lēmumu iespējamo pieņemšanu un pamatojoties uz 75.c panta 1. punktu, minētajiem operatoriem ir tiesības piekļūt MI biroja lietas materiāliem atbilstīgi savstarpēji saskaņotiem informācijas izpaušanas nosacījumiem, ievērojot operatora vai citas attiecīgās personas legītīmās intereses aizsargāt savus komercnoslēpumus. MI birojam ir pilnvaras pieņemt lēmumus, kuros nosaka šādus informācijas izpaušanas nosacījumus pušu domstarpību gadījumā. Tiesības piekļūt lietas materiāliem neattiecas uz MI biroja, padomes, citu kompetento tirgus uzraudzības iestāžu vai dalībvalstu citu publisko iestāžu konfidenciālo informāciju un iekšējiem dokumentiem. Konkrētāk, piekļuves tiesības neattiecas uz MI biroja un minēto iestāžu saraksti. Šajā punktā nekas neliedz MI birojam izpaust un izmantot informāciju, kas vajadzīga, lai pierādītu pārkāpumu.*
3. *Komisija var pieņemt īstenošanas aktus par praktisko kārtību attiecībā uz piekļuvi lietas materiāliem un 2. punktā minētās informācijas izpaušanu, par ko panākta vienošanās.*
4. *MI birojs publicē lēmumus, ko tas pieņem saskaņā ar 75.b un 75.c. pantu. Šādā publikācijā norāda pušu nosaukumus un lēmuma būtiskāko saturu, tostarp piemērotos sodus. Publikācijā ņem vērā jebkuras attiecīgās personas likumīgās intereses saistībā ar to konfidenciālās informācijas aizsardzību.”;*

33) *regulas 76. panta 1. punktam pievieno šādu daļu:*

“Ja testēšana reālos apstākļos pamatojas uz 60.a pantu, visas atsauces uz tirgus uzraudzības iestādi šajā pantā uzskata par atsaucēm uz valsts kompetento iestādi vai attiecīgo iestādi saskaņā ar Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, kas uzskaitīti I pielikuma B iedaļā, un atsauces uz 60. pantu attiecīgā gadījumā uzskata par atsaucēm uz 60.a pantu.”;

34) *regulas 77. pantu groza šādi:*

I

a) *virsrakstu aizstāj ar šādu:*

“Pamattiesību aizsardzības iestāžu pilnvaras un sadarbība ar tirgus uzraudzības iestādēm”;

b) *panta 1. punktu aizstāj ar šādu:*

*“1. Valstu publiskajām iestādēm vai struktūrām, kas uzrauga vai panāk to pienākumu izpildi, kuri noteikti Savienības tiesību aktos, kas aizsargā pamattiesības, tai skaitā tiesības uz nediskriminēšanu, ir pilnvaras pieprasīt un piekļūt jebkurai informācijai vai dokumentācijai, ko attiecīgā tirgus uzraudzības iestāde, ievērojot šo regulu, ir sagatavojusi vai uzturējusi pieejamā valodā un **mašīnlasāmā** formātā **ar elektroniskiem līdzekļiem**, ja piekļuve minētajai informācijai un dokumentācijai ir nepieciešama, lai tās efektīvi īstenotu savas pilnvaras savas jurisdikcijas robežās. **Šis pants neskar attiecīgo dalībvalstu publisko iestāžu vai struktūru kompetences, uzdevumus, pilnvaras un neatkarību to pilnvarojuma ietvaros.**”;*

c) pantā iekļauj šādus punktus:

“1.a Ievērojot šā panta nosacījumus, tirgus uzraudzības iestāde attiecīgajai 1. punktā minētajai publiskajai iestādei vai struktūrai piešķir piekļuvi šādai informācijai vai dokumentācijai, tostarp vajadzības gadījumā **un bez liekas kavēšanās** pieprasa šādu informāciju vai dokumentāciju no nodrošinātāja vai uzturētāja.

1.b Lai saskaņoti piemērotu šo regulu un Savienības tiesību aktus, ar kuriem aizsargā pamattiesības, un racionalizētu procedūras, šā panta 1. punktā minētās tirgus uzraudzības iestādes un publiskās iestādes vai struktūras, **neierobežojot savas attiecīgās kompetences, uzdevumus, pilnvaras un neatkarību**, cieši sadarbojas un sniedz savstarpēju palīdzību, kas tām vajadzīga savu attiecīgo pilnvaru īstenošanai. Tas īpaši ietver informācijas apmaiņu, ja tas nepieciešams šīs regulas un citu attiecīgo Savienības tiesību aktu efektīvai uzraudzībai vai izpildei.

■ ”;

35) regulas 95. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Rosinot un sekmējot rīcības kodeksu izstrādi, MI birojs un dalībvalstis ņem vērā ■ MVU, tostarp jaunuzņēmumu, **un MVKU** konkrētās intereses un vajadzības.

36) *regulas 96. panta 1. punktu groza šādi:*

a) *punkta pirmās daļas a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:*

“a) 8. līdz 15. pantā un 25. un 26. pantā minēto prasību un pienākumu izpilde;”;

b) *punkta pirmajai daļai pievieno šādu apakšpunktu:*

“g) šīs regulas 8. panta 2. punkta, 9. panta 10. punkta un 17. panta 3. punkta praktisko īstenošanu saskaņā ar papildināmības un proporcionalitātes principu, lai nodrošinātu konsekvenci, izvairītos no dublēšanās un līdz minimumam samazinātu papildu slogu, izpildot šīs regulas un I pielikuma A iedaļā uzskaitīto Savienības saskaņošanas tiesību aktu prasības; šādas pamatnostādnes publicē līdz 2027. gada 1. augustam.”;

c) *punkta otro daļu aizstāj ar šādu:*

*“Izdodot šādas pamatnostādnes, Komisija **sadarbojas ar padomi un** īpašu uzmanību pievērš **■** MVU, tai skaitā jaunuzņēmumu, **un MVKU**, kā arī vietējo publisko iestāžu un to nozaru vajadzībām, kuras, visticamāk, skars šī regula.”;*

37) *regulas 97. pantu groza šādi:*

a) *panta 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem:*

- “2 *Pilnvaras pieņemt 6. panta 6. un 7. punktā, 7. panta 1. un 3. punktā, 11. panta 3. punktā, 43. panta 5. un 6. punktā, 47. panta 5. punktā, 51. panta 3. punktā, 52. panta 4. punktā un 53. panta 5. un 6. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2024. gada 1. augusta. Pilnvaras pieņemt 2. panta 13. punktā un 30. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no ... [šīs grozošās regulas spēkā stāšanās diena]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.*
3. *Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 2. panta 13. punktā, 6. panta 6. un 7. punktā, 7. panta 1. un 3. punktā, 11. panta 3. punktā, 30. panta 2. punktā, 43. panta 5. un 6. punktā, 47. panta 5. punktā, 51. panta 3. punktā, 52. panta 4. punktā un 53. panta 5. un 6. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģējumu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.”;*

b) *panta 6. punktu aizstāj ar šādu:*

6. *Saskaņā ar 2. panta 13. punktu, 6. panta 6. un 7. punktu, 7. panta 1. un 3. punktu, 11. panta 3. punktu, 30. panta 2. punktu, 43. panta 5. vai 6. punktu, 47. panta 5. punktu, 51. panta 3. punktu, 52. panta 4. punktu vai 53. panta 5. vai 6. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja trīs mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par trim mēnešiem.”;*

38) regulas 99. pantu groza šādi:

■

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Saskaņā ar šīs regulas noteikumiem dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem un citiem izpildes panākšanas pasākumiem, kuri var ietvert arī *administratīvus naudas sodus*, brīdinājumus un nemonētārus pasākumus, kas piemērojami par *jebkuru* operatoru izdarītu šīs regulas *pārkāpumu*, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tie tiek īstenoti pareizi un efektīvi un ņemot vērā norādījumus, ko Komisija izdevusi, ievērojot 96. pantu. Paredzētie sodi ir efektīvi, samērīgi un atturoši. Piemērojot sodus, dalībvalstis ņem vērā ■ MVU, tai skaitā jaunuzņēmumu, *un MVKU* intereses un to ekonomisko dzīvotspēju.”;

b) *panta 4. punktā iekļauj šādu apakšpunktu:*

“da) nodrošinātāju un operatoru pienākumi saskaņā ar 25. panta 2. un 4. punktu”;

c) *pantā iekļauj šādu punktu:*

“6.a MVKU gadījumā katrs 4. un 5. punktā minētais naudas sods nepārsniedz šajos punktos minētos procentus vai summu, atkarībā no tā, kura no tām ir mazāka.”;

39) regulas 111. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Neskarot 5. panta piemērošanu, kā minēts **113. panta** trešās daļas

a) apakšpunktā, uz to augsta riska MI sistēmu operatoriem, kuras ir laistas tirgū vai nodotas ekspluatācijā pirms 113. pantā minētās III nodaļas piemērošanas dienas, izņemot šā panta 1. punktā minētās MI sistēmas, šī regula tiek piemērota tikai tad, ja no minētā datuma šajās sistēmās veiktas būtiskas izmaiņas to projektējumā. Jebkurā gadījumā publisko iestāžu lietošanai paredzētu augsta riska MI sistēmu nodrošinātāji un uzturētāji veic nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu šajā regulā noteiktās prasības un pienākumus līdz 2030. gada 2. augustam.”;

b) pantam pievieno šādu punktu:

“4. Attiecībā uz MI sistēmām, tai skaitā vispārīga lietojuma MI sistēmām, kas ģenerē sintētisku audio, attēla, video vai teksta saturu un kas laistas tirgū pirms 2026. gada 2. augusta, to nodrošinātāji veic vajadzīgos pasākumus, lai līdz **2026. gada 2. decembrim** nodrošinātu atbilstību 50. panta 2. punktam. ■ ”;

40) regulas 113. panta trešo daļu groza šādi:

a) **panta a) punktu aizstāj ar šādu:**

“a) I un II nodaļu piemēro no 2025. gada 2. februāra, izņemot 5. panta 1. punkta pirmās daļas ba) un bb) apakšpunktu, un 5. panta 1.a un 1.b punktu, ko piemēro no 2026. gada 2. decembra;”;

b) *panta c) punktu aizstāj ar šādu:*

“c) III nodaļas 1., 2. un 3. iedaļu, *izņemot 6. panta 5. punktu*, piemēro no:

I

- i) 2027. gada 2. decembra attiecībā uz MI sistēmām, kas klasificētas kā augsta riska sistēmas, ievērojot 6. panta 2. punktu un III pielikumu; un
- ii) 2028. gada 2. augusta attiecībā uz MI sistēmām, kas klasificētas kā augsta riska sistēmas, ievērojot 6. panta 1. punktu un I pielikumu;”;

c) punktam pievieno šādu apakšpunktu:

“d) Šīs regulas 102. līdz 110. pantu piemēro no ... [šīs grozošās regulas spēkā stāšanās diena].”;

41) *regulas I pielikumu groza šādi:*

a) *A iedaļas 1. punktu svītros;*

b) *B iedaļai pievieno šādu punktu:*

“21. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1230 (2023. gada 14. jūnijs) par mašīnām un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/42/EK un Padomes Direktīvu 73/361/EEK (OV L 165, 29.6.2023., 1. lpp.).”;

42) regulas VIII pielikuma B iedaļas **7. un 9. punktu** svītros;

43) pievieno šādu pielikumu:

“XIV PIELIKUMS

MI sistēmu kodu, kategoriju un atbilstošo veidu saraksts, kas izstrādāts 30. pantā minētās paziņošanas procedūras vajadzībām, precizējot paziņoto struktūru izraudzīšanās tvērumu

1. Ievads

Augsta riska MI sistēmu atbilstības novērtēšanā atbilstīgi šai regulai var būt jāiesaista atbilstības novērtēšanas struktūras. Atbilstības novērtēšanu var veikt tikai atbilstības novērtēšanas struktūras, kas izraudzītas saskaņā ar šo regulu, un tikai attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar attiecīgo MI sistēmu kategorijām un veidiem. MI sistēmu kodu, kategoriju un atbilstošo veidu sarakstā ir noteikts saskaņā ar 30. pantu paziņoto atbilstības novērtēšanas struktūru izraudzīšanās tvērums.

2. Kodu, kategoriju un attiecīgo MI sistēmu saraksts

a) *MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikums*

MI akta kods	
AIP 0102	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 2. punkts.
AIP 0103	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 3. punkts.
AIP 0104	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 4. punkts.
AIP 0105	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 5. punkts.
AIP 0106	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 6. punkts.
AIP 0107	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 7. punkts.
AIP 0108	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 8. punkts.
AIP 0109	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 9. punkts.
AIP 0110	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 10. punkts.
AIP 0111	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 11. punkts.
AIP 0112	MI sistēmas, uz kurām attiecas I pielikuma A iedaļas 12. punkts.

b) *MI sistēmas, uz kurām attiecas III pielikuma 1. punkts*

MI akta kods	
AIB 0201	Biometriskās tālidentifikācijas sistēmas
AIB 0202	Biometriskās kategorizācijas MI sistēmas
AIB 0203	Emociju atpazīšanas MI sistēmas

3. *Konkrētām MI tehnoloģijām paredzēti kodi*

a) *Simboliskā MI un ekspertu sistēmas*

MI akta kods	
--------------	--

AIH 0101	MI sistēmas, kuru pamatā ir simboliskais MI, ekspertu un zināšanās balstītas sistēmas, un MI sistēmas, kuru pamatā ir meklēšana un optimizācija
-----------------	---

b) *Mašīnmācīšanās, izņemot ģeneratīvo MI un vispārīga lietojuma MI*

MI akta kods	
AIH 0201	MI sistēmas, kas apstrādā strukturētus datus
AIH 0202	MI sistēmas, kas apstrādā signālu un audiodatus
AIH 0203	MI sistēmas, kas apstrādā teksta datus
AIH 0204	MI sistēmas, kas apstrādā attēlus un video
AIH 0205	MI sistēmas, kas mācās no savas vides, izņemot MI sistēmas, kas klasificētas kā AIH 0401

c) *MI sistēmas, kuru pamatā ir vispārīga lietojuma MI modeļi vai ģeneratīvais MI*

MI akta kods	
AIH 0301	ģeneratīvā MI sistēmas, tai skaitā MI sistēmas, kuru pamatā ir vispārīga lietojuma MI modeļi

d) *Jaunās MI tehnoloģijas*

MI akta kods	
AIH 0401	MI sistēmas, kuru pamatā ir citas jaunas MI tehnoloģijas, uz kurām neattiecas citi kodi, tostarp aģentiskais MI

3. Izraudzīšanās pieteikums

Norādot MI sistēmu veidus 29. pantā minētajā izraudzīšanās pieteikumā, atbilstības novērtēšanas struktūras izmanto šajā pielikumā noteiktos attiecīgo MI sistēmu kodu, kategoriju un veidu sarakstus. ■ ”

2. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2018/1139

Regulu (ES) 2018/1139 groza šādi:

1) regulas 27. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par mākslīgā intelekta (MI) sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1689* nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.”;

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts) (OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).”;

2) regulas 31. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.”;

3) regulas 32. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti deleģētie akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.”;

4) regulas 36. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.”;

5) regulas 39. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti deleģētie akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.”;

6) regulas 50. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības.”;

7) regulas 53. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Neskarot 2. punktu, kad saskaņā ar 1. punktu tiek pieņemti īstenošanas akti par MI sistēmām, kas ir drošības sastāvdaļas Regulas (ES) 2024/1689 nozīmē, ņem vērā minētās regulas III nodaļas 2. iedaļā noteiktās prasības. ■ ”

3. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2023/1230

Regulu (ES) 2023/1230 groza šādi:

1) regulas 8. pantam pievieno šādus punktus:

“Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 47. pantu, lai grozītu šīs regulas III pielikumu, pievienojot veselības un drošības prasības attiecībā uz mākslīgā intelekta (MI) sistēmām, kas, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1689* 6. panta 1. punktu, klasificētas kā augsta riska sistēmas, jo tās ir drošības sastāvdaļa ražojumā, uz kuru attiecas šī regula, vai pašas ir ražojums, uz kuru attiecas šī regula. Minētās prasības nodrošina, ka tiek atspoguļotas attiecīgās prasības kas izklāstītas Regulas (ES) 2024/1689 III nodaļas 2. iedaļā un 17., 19., 72. un 73. pantā.

Pieņemot trešajā daļā minētos deleģētos aktus, Komisija ņem vērā Regulas (ES) 2024/1689 mērķus un nodrošina tādu aizsardzības līmeni, kas atbilst minētajai regulai. Minētos deleģētos aktus piemēro no 2028. gada 2. augusta.”;

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts) (OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).”;

2) *regulas 20. pantam pievieno šādu punktu:*

“10. Kamēr nav atsauces uz saskaņotajiem standartiem vai kopīgajām specifikācijām vai kamēr tās nav pieņemtas, ievērojot šo pantu attiecībā uz augsta riska MI sistēmām, pieņem, ka augsta riska MI sistēmas, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā un atbilst attiecīgajiem saskaņotajiem standartiem, uz kuriem izdarīta atsauce, vai kopīgajām specifikācijām, kas pieņemtas saskaņā ar attiecīgi Regulas (ES) 2024/1689 40. un 41. pantu, atbilst šīs regulas III pielikumā izklāstītajām veselības un drošības pamatprasībām attiecībā uz augsta riska MI sistēmām.”;

3) *regulas 47. pantu groza šādi:*

a) *panta 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem:*

“2. Pilnvaras pieņemt 6. panta 2. punktā un 11. punktā un 7. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2023. gada 19 jūlija. Pilnvaras pieņemt 8. panta trešajā daļā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no ... [šīs grozošās regulas spēkā stāšanās dienā]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 6. panta 2. punktā un 11. punktā, 7. panta 2. punktā un 8. panta trešajā punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

b) *panta 6. punktu aizstāj ar šādu:*

6. Saskaņā ar 6. panta 2. un 11. punktu, 7. panta 2. punktu vai 8. panta trešo punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divu mēnešu laikā no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā

laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

4. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

...,

Eiropas Parlamenta vārdā –

priekšsēdētāja

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs / priekšsēdētāja
